

Medicus

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

Nr. 4-6 (968-970)
APRILIE-IUNIE 2023

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Rector Emil Ceban,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.

Stimată comunitate universitară, Dragi studenți,

Fiecare final de an universitar aduce în sufletele noastre satisfacția lucrului bine realizat. Anul de studii 2022-2023 nu este o excepție. Făcând o retrospectivă a evenimentelor, considerăm că avem dovezi suficiente să spunem că am reușit să înregistrăm rezultate remarcabile.

În aceste momente mai simțim emoția absolvenților – Promoția 2023 – tineri specialiști calificați și responsabili, în care ne punem speranța că vor continua valorile și tradițiile Almei Mater. În istoria Universității, Promoția 2023 va rămâne ca una deosebită, fiind cei care au studiat în condiții de pandemie și au participat ca voluntari la acțiunile de combatere a acesteia, oferind ajutor sistemului național de sănătate și oamenilor. Mulți dintre ei au fost antrenați în numeroase acțiuni cu impact social: au făcut voluntariat la Linia verde a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, la Centrul COVID-19, Spitalul de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă” și în cadrul centrelor raionale de sănătate publică. O contribuție enormă au avut-o la desfășurarea primelor maratoane universitare de vaccinare „De la student la student” și campaniilor de informare privind necesitatea de purtare a măștii și imunizării, care au impulsionat vaccinarea masivă a populației la nivel de țară.

Pe această cale, transmit mulțumiri tuturor cadrelor didactice pentru efortul incommensurabil depus în procesele de instruire și cercetare, pentru consacrare în for-

marea și dezvoltarea profesională a specialiștilor pentru sistemul de sănătate. În numele tuturor absolvenților, dar și al actualilor studenți, vă exprim înaltă apreciere și recunoștință pentru profesionalismul și devotamentul Dumneavoastră, îndrumarea și sprijinul oferit.

Mulțumesc tuturor colegilor mei pentru implicare și consecvență în managementul universitar, fiecărui angajat al Universității pentru activitatea desfășurată cu dedicare și responsabilitate, fiecărui beneficiar de studii pentru încrederea acordată și promovarea Almei Mater – toate acestea ca instituția noastră să prospere și să ocupe locuri binemeritate în topuri naționale și internaționale.

Fiecare în parte și toți în ansamblu reprezentăm Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, iar acțiunile noastre comune sunt unite prin același sistem de valori și viziuni, și sperăm că rezultatele vor fi pe măsura așteptărilor.

În altă ordine de idei, în Universitate viața continuă la fel de intens. În data de 19 iulie lansăm concursul de admitere la studii superioare de licență, integrate și de master pentru anul universitar 2023-2024. În acest sens, reprezentanții Comisiei de admitere vor deschide prietenos ușile USMF „Nicolae Testemițanu” pentru candidații la studii – viitori studenți care sunt dornici să îmbrățișeze una dintre profesiile de care depinde viața și sănătatea oamenilor.

În final, Vă doresc o vacanță frumoasă și relaxantă, să reveniți cu forțe noi și plini de energie!

Jur solemn să-mi consacru viața în serviciul umanității!

Prin acest legământ, 948 de absolvenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – Promoția 2023 – și-au schimbat statutul de student pe cel de medic, farmacist sau specialist, în cadrul ceremoniei de depunere a Jurământului medicului și farmacistului. Evenimentul a avut loc în data de 15 iunie pe stadionul „Zimbru” din Chișinău, cu participarea ministrului sănătății, reprezentanților administrației Universității, profesorilor, părinților și prietenilor.

cu frumoase tradiții și valori ce poartă cu demnitate numele eminentului savant, ilustrului profesor și marelui patriot al neamului Nicolae Testemițanu. Să știți că Alma Mater este întotdeauna deschisă pentru Dumneavoastră, deoarece la toamnă vă așteptăm cu drag să vă continuați studiile în rezidențiat sau masterat, fiindcă profesia de medic, de care depinde viața și sănătatea oamenilor, necesită o educație profesională continuă.

Potrivit rectorului, prin acest legământ,

absolvenților despre cât de impunătoare, dar și dificilă este profesia pe care au înșușit-o: „Nu fiecare poate face și învăța medicină. Ați ales una dintre cele mai frumoase, sensibile, grele, pline de sacrificiu, dăruire, iubire de oameni, sete de cunoștințe noi și, totodată, ardere în profesie. Fiți mândri de ea! Veți fi în slujba oamenilor zi și noapte, deoarece profesia impune foarte multă muncă în căutarea celor mai bune soluții pentru pacienții noștri... Avem mare nevoie de doctori în Republica Moldova, cetățenii întregii țări vă

Ceremonia a fost inaugurată de către rectorul Universității, profesorul Emil Ceban, care a venit cu un mesaj pentru proaspeții absolvenți: „Dragi tineri colegi, de astăzi deveniți membri ai comunității medicale din Republica Moldova și din țările de origine. Noi vă îndemnăm să aveți multă încredere în forțele proprii și să nu uitați niciodată că faceți parte din marea familie a USMF „Nicolae Testemițanu” – instituția

absolvenții și-au asumat să exercite una dintre cele mai nobile profesii, ce presupune demnitate, devotament și maximă responsabilitate. Odată declarați medici, farmaciști și specialiști în domeniul sănătății, profesorul Ceban le-a urat multă sănătate, fericire, prosperitate, realizări frumoase și drum bun în carieră.

Prezentă la manifestarea solemnă, ministră sănătății Ala Nemerenco le-a vorbit

așteaptă, iar ei nu sunt nimeni altcineva decât părinții, bunicii și prietenii Dumneavoastră”.

Cu mesaje de felicitare în adresa Promoției 2023 au venit și decanii facultăților. Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, a menționat că de la bun început a văzut în ochii acestor tineri entuziasmul și dorința de a descoperi taina cea mare a omenirii, de a parcurge labirintul interior al ființei umane. (Urmare în pag. 2)

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Peste 700 de tineri au participat la Ziua Ușilor Deschise

p. 2

Instruire

Imunoprofilaxia bolilor infecțioase și comunicarea interpersonală: curs nou de educație medicală continuă

p. 3

Cercetare

Schimb de bune practici și inovații în cadrul Congresului al VIII-lea de urologie, dializă și transplant renal și a Săptămânii Medicale Balcanice

p. 4

Direcții de reformare a sistemului farmaceutic din perspectiva parcursului european

p. 5

Cooperare internațională

Colaborare cu Școala de Stomatologie din China de Vest a Universității Sichuan

p. 6

Noi oportunități de cooperare moldo-letonă

p. 7

Relații publice

Sănătate pentru toți

p. 8

Studenții în acțiune

Congresul științific internațional „Marisiensis”

p. 9

In memoriam

Înveșnicirea memoriei profesorului universitar Valentin Topalo

p. 10

Oameni merituoși

Patru profesori universitari au devenit membri corespondenți ai AȘM

p. 11

Diverse

Echipa Universității – campioană la armwrestling pentru a cincea oară

p. 12

Jur solemn să-mi consacru viața în serviciul umanității!

(Urmare din pag. 1)

„Ați dat dovadă de sânguință, dorință de carte, meticulozitate, precizie și un suflet nobil, demn de a purta halatul alb. Visul începe cu un profesor care crede în tine, iar noi am crezut și credem în voi. De pregătirea și conștiința voastră profesională depinde bunăstarea acestui popor. Indiferent unde vă va duce viața, vreau să vă încurajez pe toți să priviți cu speranță spre viitor, să aveți încredere în voi înșivă, în destinul vostru, în profesie și să nu vă lăsați niciodată învinși, să aveți visuri mărețe, să vă urmați inima și intuiția”, i-a îndemnat decanul.

Decanul Facultății de Medicină nr. 2, Mircea Bețiu, a subliniat că toate momentele de încercare pe care le-au trăit absolvenții pe durata studiilor, inclusiv pandemia și războiul din Ucraina, le-au format caracterul, în final *ieșind câștigători în lupta cu propriul eu*. „Păstrați amintirile, manifestați atitudine binevoitoare față de pacient, față de toți cei care suferă și au nevoie de ajutorul vostru profesional. În comunitățile unde veți activa trebuie să fiți un exemplu de muncă și responsabilitate și să inspirați alți oameni să vă urmeze. Păstrați mintea deschisă pentru inovație și progres, păstrați amintirile despre profesori și viața de student. Păstrați Moldova în inima voastră!”, le-a sugerat decanul facultății unde își fac studiile tineri din alte state.

Și decanul Facultății de Farmacie, Nicolae Ciobanu, a transmis un mesaj de felicitare pentru Promoția 2023: „Chiar dacă ați trecut prin multe greutăți, voi sunteți cei învingători. Cel mai important fapt este că ați ajuns cu toții până la finalul acestei etape. Succesul vostru nu ar fi fost posibil fără susținerea profesorilor și a familiilor voastre, iată de ce vă îndemn să vă închinați cu pietate acestora”.

În opinia lui Oleg Solomon, decanul Facultății de Stomatologie, *acest moment al bi-*

lanțului, dar și al unui nou început, este încărcat de emoții profunde, provocate de neliștea despărțirilor și de prevestirea unor noi etape încă necunoscute. „Făcând acum o retrospectivă a timpului petrecut în Facultate, vă îndemnăm

Cu un mesaj de recunoștință în adresa cadrelor didactice și a întregii comunități universitare a venit absolventa Iana Coropceanu: „Acum șase ani am pășit cu un pic de frică, cu emoție, dar cu speranță și încrezuți pe noul

să păstrați tot ce ați învățat mai bun în acești ani. Să aveți încredere în voi și să fiți convinși că ceea ce ați realizat până în acest moment contează pentru viitoarea profesie. Să fiți călăuziți în viața de cele trei valori fundamentale pentru om: *Adevărul, Binele și Frumosul*. Iar noi, cei care am depus eforturi susținute să vă ajutăm pe acest drum, vă vom aștepta mereu la Alma Mater”, a conchis decanul.

drum care urma să-l parcurgem... În acești ani alături de noi au fost profesorii noștri. Cred că cel mai frumos și veridic elogiu adus Domniilor voastre va fi atunci când vom acorda suport pacientului și vom salva vieți. Sunt sigură că, împreună cu colegii, vom dezvolta această ramură, astfel încât Universitatea să se mândrească cu promoția noastră.” Medicinista și-a exprimat speranța ca fiecare reprezentant al

Promoției 2023 se va regăsi în unul dintre domeniile medicinei aici, în Republica Moldova și nu va deveni diasporă.

În numele Promoției 2023, mulțumiri și gratitudine au transmis absolvenții: Cristina Chetorean, Facultatea de Medicină nr. 1; Ronen Levinsky, Facultatea de Medicină nr. 2; Adriana Mîndru, Facultatea de Stomatologie, și Adrian Pena, Facultatea de Farmacie.

Conform tradiției, absolventul Lopotenco Ion a înmănat făclia cunoștințelor unui student din anul I, fapt ce semnifică respectarea devezi Universității *Arzând singur, luminez altora*: „Dragi colegi, vă îndemn să trăiți fiecare clipă ca fiind cea mai importantă din viața voastră. Nu uitați că munca și responsabilitatea vor fi combustibilul prin care această făclie va lumina pentru generațiile ce vor veni după noi”.

Medicinistul din anul I i-a mulțumit pentru încrederea acordată și a promis că, împreună cu colegii, vor duce cu demnitate această făclie, muncind asiduă, ca adevărați studenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”.

În final, clopoțelul a răsunat pentru ultima dată pentru absolvenții Universității – Promoția 2023, care au încheiat ceremonia cu depuneri de flori la bustul eminentului savant Nicolae Testemițanu, al cărui nume îl poartă Alma Mater.

În acest an au rostit Jurământul medicului și farmacistului 948 de absolvenți: 599 – autohtoni și 349 – străini din 11 țări (Australia, Bulgaria, India, Iordania, Israel, Polonia, Rusia, Suedia, SUA, Turcia și Ucraina). Dintre aceștia, 678 au finalizat programul de studii Medicină, 175 – Stomatologie, 60 – Farmacie, 18 – Medicină preventivă, 12 – Optometrie și 5 – Asistență medicală generală.

Diplomă de Onoare pentru promovarea donării voluntare de sânge

În data de 14 iunie, reprezentanți ai Universității Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, inclusiv prorectorul pentru activitate socială Marcel Abras, au participat la celebrarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge. Evenimentul a fost organizat de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova în parteneriat cu Centrul Național de Transfuzie a Sângelui și a avut loc la Palatul Republicii din capitală.

Ministra Sănătății Ala Nemerenco a mulțumit tuturor donatorilor de sânge și componente sanguine pentru gestul lor nobil, datorită căruia personalul medical poate salva vieți omenști.

Oficialul de la sănătate a conferit Diploma de Onoare a Guvernului Republicii Moldova Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în semn de înaltă recunoștință pentru promovarea activă a donărilor voluntare de sânge în rândul studenților și angajaților instituției, precum și cu prilejul Zilei Mondiale a Donatorului.

În scopul aprovizionării instituțiilor medicale cu produse sanguine pentru acordarea asistenței hemotransfuzionale pacienților este nevoie ca oamenii să doneze sânge regulat. Fiecare unitate de sânge donată contribuie la vindecarea pacienților cu traumatisme multiple, patologii acute sau boli cronice. Pe parcursul unui an sunt realizate circa 123 de mii de transfuzii de produse sanguine, astfel fiind nevoie de 70 de mii de donări de sânge și componente.

Sângele se recoltează de la persoane sănătoase, care au vârsta între 18 și 60 de ani, iar procedura de donare durează aproximativ zece minute. Un om sănătos poate dona 450 de ml de sânge, de patru sau cinci ori pe an, la un interval de minim două luni.

Peste 700 de tineri au participat la Ziua Ușilor Deschise

Peste 700 de tineri au făcut un prim pas către visul lor profesional, participând la Ziua Ușilor Deschise la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, în data de 20 mai curent.

Startul a fost dat de o echipă de medicinisti, care au invitat tinerii să participe la workshopul „Ajutorul medical de urgență”. După o scurtă lecție teoretică și demonstrarea principalelor tehnici în acordarea primului ajutor medical, participanții au fost provocați să exerseze ce au înșușit pe manechine.

Programul evenimentului a continuat cu atelierul *Învățăm stomatologia prin simulare*. Examinarea clinică a pacientului stomatologic, organizat de reprezentanții Facultății de Stomatologie.

Ulterior, la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, tinerii au asistat la scenarii improvizate ce presupun intervenția în situații medicale de urgență cu ajutorul manechinelor și simuloarelor de fidelitate înaltă. La rândul lor, înșiși vizitatorii au intrat în rolul pacienților, cărora le-a fost acordată asistență medicală.

De asemenea, oaspeții au vizitat Muzeul de anatomie a omului – una dintre cărțile de vizită ale universității noastre, unde sunt expuse peste 2500 de articole anatomice.

Ziua Ușilor Deschise a inclus și întâlnirea tinerilor cu rectorul Universității, prorectorii, decanii și prodecanii facultăților și reprezentanții Comisiei de admitere, care le-au prezentat oferta educațională pentru anul universitar 2023-2024. Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a evidențiat faptul că Universitatea de Medicină deține primul loc printre instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova prezente on-line la nivel global, potrivit *Ranking Web of Universities*. „Instruim medici și farmaciști atât pentru sistemul autohton de sănătate, cât și pentru alte 40 de țări. Programele de studii sunt racordate la standardele internaționale, le dezvoltăm și le îmbunătățim continuu, astfel încât studenții noștri să studieze și să fie cât mai competitivi pe piața muncii”, a declarat rectorul.

Rectorul le-a vorbit și despre frumoasa tradiție a absolvenților Universității de a se reîntâlni la fiecare 5 ani, exprimând în acest fel recunoștința față de Alma Mater. Coincidență, în această zi la Universitate s-au întrunit promoțiile 1988 și 1993, din care face parte și rectorul Emil Ceban, care a marcat 30 de ani de la absolvire. În final, profesorul Ceban le-a urat tinerilor să susțină cu brio examenele de bacalaureat și i-a îndemnat să-și continue studiile la USMF „Nicolae Testemițanu”, deoarece țara are nevoie de tineri specialiști.

„Stimați tineri, în procesul de studii veți fi instruiți de cei mai buni profesori – lideri de opinie și specialiști de valoare în domeniul sănătății, unii dintre ei se află acum în fața Dvs. și vă vor răspunde la toate întrebările”, a spus moderatorul evenimentului, prorectorul pentru activitate socială Marcel Abras.

Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, le-a vorbit tinerilor despre specificul studiilor la Medicină, unde un accent aparte este

pus pe calitatea procesului de instruire și evaluarea cunoștințelor: „Medicina este o știință în care trebuie să exersăm continuu, să avansăm – de la simplu la complicat, de la fiziologie la patologie. Deja din primul an de studii veți înșuși acordarea primului ajutor pe manechine, veți efectua stagiul practic în instituțiile medico-sanitare publice, cu care avem o conexiune foarte bună. După primii 3 ani de studii veți realiza un stagiul în calitate de asistent medical, cu posibilitatea de a fi angajați în instituția dată – experiență de neprețuit”. Decanul i-a asigurat că pentru a avea o reușită bună trebuie să persevereze, să aibă capacitatea de a lucra și de a comunica în echipă, dorindu-le ca pasul făcut astăzi să fie de bun augur.

Prodecană Angela Cazacu-Stratu, responsabilă de programele de studii de licență la Facultatea de Medicină nr. 1, a vorbit despre cele 5 programe de licență (*Optometrie, Asistență medicală generală, Sănătate publică, Tehnologie radiologică, Fiziokinetoterapie și reabilitare*) și 4 de master (*Tehnologii moleculare în sănătate – masterat științific, Nutriție umană, Optometrie clinică, Sănătate mintală publică*).

Cu o prezentare a Facultății de Farmacie, dar și a activităților ce integrează studiile la farmacie, a venit decanul Nicolae Ciobanu: „Cred că fiecare dintre voi a folosit, cel puțin o dată, un medicament și cunoașteți că nicio instituție medico-sanitară publică nu își desfășoară activitatea fără medicamente”. În prezent, în Republica Moldova sunt înregistrate peste 5700 de denumiri comerciale de medicamente, iar specialistul principal în administrarea acestora este farmacistul, acest moment fiind stipulat și în Carta Europeană. „Un bun student la farmacie trebuie să dețină cunoștințe în domeniul chimiei, iar cei care nu își îndrăgesc-o până acum, o vor face în facultate, pentru că, până la urmă, dragostea tot o chimie este și voi ați trecut sau veți trece prin acest sentiment”, a adăugat decanul.

Despre progresul înregistrat de Facultatea de Stomatologie, evaluarea și acreditarea programului

de studii de către instituții internaționale specializate, tehnologizarea procesului educațional și a celui de cercetare, parteneriatele și mobilitățile academice desfășurate pe parcursul anilor, responsabilitatea socială și evenimentele publice organizate în vederea promovării sănătății orale, a vorbit prodecană Olga Cheptănuș. Conferențiarul universitar și-a exprimat încrederea că printre cei prezenți în sală se vor regăsi viitorii specialiști și inovatori în știința stomatologică.

Încadrarea în viața socială a viitorilor studenți este un pas major, iar Gheorghe Buruiă, președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova, le-a prezentat toate opțiunile existente în acest sens, inclusiv programul

de tutoriat de care pot beneficia din partea colegilor din anii mai mari de studii, care-i pot ajuta să soluționeze anumite întrebări. „Vă doresc să deveniți studenți la USMF „Nicolae Testemițanu”, să fiți activi, iar noi vă garantăm că timpul vostru liber va fi productiv și veți avea posibilitatea să vă dezvoltați toate calitățile, inclusiv cele de lideri sau manageri”, i-a asigurat liderul organizației de autogovernare studențească.

Reprezentanții Comisiei de admitere le-au relatat tinerilor despre condițiile de înmatriculare la USMF „Nicolae Testemițanu” în anul de studii 2023-2024.

Ulterior, tinerii au mers în excursii la obiectivele universitare din regiunea Mălina Mică, unde au vizitat Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”, Biblioteca Științifică Medicală, Centrul de Evaluare Academică, Aleea savanților și medicilor iluștri, Campusul studențesc: câmine, Complexul Sportiv Universitar, Școala Auto, Complexul Sociocultural Universitar și Centrul de Autogovernare Studențească.

Pe parcursul acestui itinerariu, viitorii studenți au fost ghidați de către medicinisti voluntari, care le-au oferit suport informațional și moral, astfel încât să facă o alegere sigură în viață.

Curs de instruire privind răspunsul la dezastre și urgențe în sănătate publică

Reprezentanții ai administrațiilor publice locale (APL) din 20 de localități de la granița Republicii Moldova cu Ucraina au participat la cursul de instruire „Coordonarea activităților de răspuns la dezastre, urgențe de sănătate publică și primul ajutor în caz de dezastru”, ținut de formatori din cadrul Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM) de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Runda a 5-a a cursului s-a desfășurat la 29 și 30 mai 2023, cu scopul de a spori nivelul de informare despre acțiunile pe care reprezentanții comunităților ar urma să le întreprindă într-o eventuală situație excepțională. Cursul respectiv a fost elaborat de CUSIM în colaborare cu Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Organizația Mondială a Sănătății (OMS), cu suportul Guvernului Statelor Unite ale Americii (SUA). Toate activitățile de instruire au fost realizate în parteneriat cu Societatea de Simulare Aplicată în Medicină din Moldova, Congresul Autorităților Locale și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne.

În data de 30 mai a fost organizat un eveniment în cadrul căruia participanții au primit echipament medical pentru situații de urgență oferit de guvernul american și OMS.

Ministra sănătății Ala Nemerenco a subliniat că aceste instruirii sunt parte a planului de acțiuni elaborat la începutul războiului din Ucraina. „Este o colaborare intersectorială în care ne-am propus să instruiți nu doar medicii pentru a interveni în diferite circumstanțe neașteptate – calamități, dezastre, urgențe de sănătate publică. Este important ca populația țării noastre să cunoască ce ar trebui să întreprindă în situații de criză, chiar de la etapa preșcolară. Locuim într-o zonă seismică, avem un război în țara alăturată, deci trebuie să fim pregătiți”, a accentuat ministra.

În opinia ambasadorului SUA în Republica Moldova, E.S. Kent D. Logsdon, echipamentele și instruirea dată răspund necesităților reale ale țării noastre. Instrumentele esențiale cum ar fi defibrilatorul extern automat asigură îngrijiri rapide ce salvează viața oamenilor, răniților în momente de cea mai mare necesitate. De asemenea, această acțiune reprezintă angajamentul continuu al SUA în susținerea eforturilor Republicii Moldova de facilitare a accesului la asistență medicală de calitate înaltă pentru toți cetățenii, precum și pentru refugiații care fug de războiul din Ucraina, majoritatea fiind femei și copii.

Potrivit rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, universitatea noastră oferă o gamă largă de programe educaționale de

calitate, inclusiv asigură desfășurarea instruirilor și pentru alte categorii de beneficiari, mai ales în contextul politic regional, când este nevoie de asemenea instruire. Rectorul Ceban a subliniat importanța suportului din partea partenerilor internaționali – Ambasada SUA și OMS: „Susținerea și conlucrarea cu instituțiile de învățământ superior medical din SUA aduce plusvaloare pentru sistemul medical educațional și serviciile medicale din țara noastră. În acest con-

text a fost consemnat ajutorul Uniunii Europene, grație căruia a fost creat CUSIM-ul, autorizat la nivel internațional pentru desfășurarea unor asemenea cursuri”. În finalul discursului, rectorul a reconfirmat deschiderea USMF „Nicolae Testemițanu” pentru multiple proiecte și activități actuale, precum și disponibilitatea de a oferi expertiză, transfer de cunoștințe și bune practici, dar și susținerea necesară tuturor părților interesate.

Miljana Grbic, reprezentanta OMS în Moldova, a calificat drept un privilegiu colaborarea organizației internaționale cu autoritățile publice locale. „Dumneavoastră sunteți în prima linie, responsabili de răspunsul imediat la urgențe, precum criza refugiaților și, totodată, sunteți obligați să fiți pregătiți pentru o altă eventuală urgență”, a punctat reprezentanta OMS.

La rândul său, Tatiana Badan, președinta Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), a exprimat recunoștință pentru acest parteneriat: „Autoritățile locale au o mare necesitate de a fi sprijinite pentru a putea face față diferitelor situații, precum calamitățile, războiul, pandemia și alte situații de urgență. Acest suport este indispensabil și ne oferă instruire profesionistă. Suntem deschiși pentru continuarea și creșterea capacităților pentru aceste servicii de intervenții”.

În context, Alexandr Tatarov, șeful adjunct al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, a opinat că instruirea și pregătirea APL-urilor pentru acțiuni în situații de urgență și excepționale constituie o prioritate pentru organele interne. „Este important ca protecția civilă din orice localitate să fie organizată calitativ și operativ. O localitate sigură este și una puternică și rezilientă”, consideră Tatarov.

În total, au fost distribuite 20 de defibrilatoare externe automate, 25 de truse individuale de prim ajutor, 45 de unități de garou de tip *Tourniquet* pentru hemostază în urgențe, 200 de ecrane faciale pentru resuscitarea cardiopulmonară, 20 de monitoare digitale a tensiunii arteriale și 20 de pulsoximetre. Valoarea donației este de circa 100 mii de dolari americani.

Imunoprofilaxia bolilor infecțioase și comunicarea interpersonală: Curs nou de educație medicală continuă

Un curs nou de educație medicală continuă cu denumirea „Imunoprofilaxia bolilor infecțioase și comunicarea interpersonală” a fost lansat recent de către Disciplina de epidemiologie, Departamentul Medicină Preventivă, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

La curs au participat medici epidemiologi și medici de familie din municipiul Chișinău și din raioane, care au remarcat utilitatea cursului și a informațiilor pentru activitatea practică. Medicii de familie au apreciat pozitiv cursul de educație medicală continuă, specificând că au înșușit noi competențe și aptitudini necesare în activitatea de imunizare ce țin inclusiv de informarea populației și consilierea pentru sporirea ratei de vaccinare.

Conferențiarul universitar Angela Paraschiv, șefa Disciplinei de epidemiologie, a afirmat că interacțiunea eficientă între lucrătorii medicali și populație reprezintă elementul-cheie în promovarea imunizării și creșterea nivelului de încredere în vaccinuri.

Grație acestui curs de instruire, beneficiarii și-au îmbogățit bagajul de cunoștințe în domeniu, abordând mai multe subiecte importante precum: actualități în Agenda de Imunizare a Organizației Mondiale a Sănătății

până în anul 2030, situația globală privind morbiditatea prin maladiile prevenibile prin vaccinare, succesele și provocările în realizarea Programului Național de Imunizare, vaccinarea populației cu diferite maladii cro-

nice, situația epidemiologică privind cancerul colului uterin și prevenirea prin vaccinare, imunizarea populației în situații de criză, dezvoltarea vaccinurilor noi pentru prevenirea maladiilor infecțioase și neinfecțioase, comu-

nicarea interpersonală în imunizare, mituri și falsuri privind vaccinurile și imunizarea.

Specialiștii epidemiologi recomandă imunizarea și afirmă că vaccinurile protejează, sunt sigure și eficiente!

Medicii rezidenți în Anestezie și terapie intensivă au susținut examenul OLA

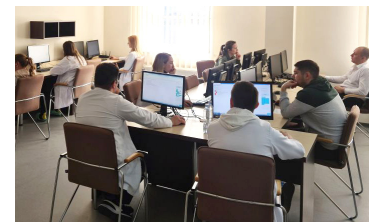
Douăzeci și trei de medici rezidenți – absolvenți ai specialității Anestezie și terapie intensivă (ATI) în anul 2023 – au susținut examenul On-Line Assessment (OLA), organizat de Societatea Europeană de Anestezie și Terapie Intensivă (European Society of Anaesthesiology and Intensive Care/ESAIC). Examenul s-a desfășurat la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 14 aprilie curent.

De remarcat că orarul examenului este unic pentru întreg spațiul european, variațiile fiind determinate doar de fusul orar al țării.

Rezidenții absolvenți au fost admiși la examen în baza buletinului de identitate, fiind repartizați în 2 săli de calculatoare, cu respectarea distanței fizice între ei. Testarea a durat 180 de minute, conținând 120 de întrebări, divizate în 2 părți, a câte 60 de itemi fiecare: partea A (științe fundamentale aplicate în ATI) și partea B (anestezie clinică, terapie intensivă, tratament al durerii și urgențe medicale). Astfel, proba test s-a desfășurat fără incidente sau probleme tehnice.

Pe tot parcursul examenului, co-

ordonatorul OLA ESAIC a urmărit în timp real, din centrul de monitorizare: procesul de logare, evaluarea propriu-zisă și de-logarea rezidenților, concomitent în toate țările participante.

Conform regulamentului OLA, la examen au fost prezenți reprezentanții ambelor catedre de profil: profesorul universitar Serghei Șandru, șef al Catedrei de anestezie și terapie intensivă nr. 1 „Valeriu Ghereg”; asistentul universitar Natalia Belii, membră a subcomitetului OLA ESAIC, responsabilă pentru Centrul din Republica Moldova, asistent universitar Ivan Cîvîrjic de la catedra sus-menționată și Olga Cernei, asistent universitar la Catedra de anestezie și terapie intensivă nr. 2.

Rezultatele probei test au fost expediate în câteva săptămâni, confi-

dențial, fiecărui candidat pe adresa de e-mail.

De menționat că evaluarea OLA este parte componentă obligatorie a examenului de absolvire a studiilor postuniversitare prin rezidențiat pentru toți medicii rezidenți din anul IV la specialitatea Anestezie și terapie intensivă, fiind inițiată în conformitate cu prevederile Ordinului rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” nr. 225-SP din 25 martie 2019. Recunoașterea examenului OLA ca parte componentă a examenului de absolvire a studiilor postuniversitare prin rezidențiat la specialitatea ATI reprezintă o finalitate a acordurilor de colaborare între ESAIC, Societatea Română de Anestezie și Terapie Intensivă și SARRM, cu sprijinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova. Grație implementării examenului OLA va fi posibilă alinierea competențelor teoretice ale rezidenților de la specialitatea Anestezie și terapie intensivă la standarde europene și asigurarea transparenței în procesul de examinare.

Examenul OLA este accesibil în 11 limbi: engleză, franceză, germană, italiană, poloneză, portugheză, română, rusă, spaniolă, turcă și chineză.

A doua promoție de asistenți medicali a susținut examenul final prin metoda OSCE

Studentii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” care studiază programul de studii superioare de licență Asistență medicală generală au susținut examenul final al stagiului practic „Îngrijiri calificate”, prin metoda examenului clinic obiectiv structurat. Evaluarea a avut loc în data de 19 mai 2023 la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală.

„O măsură obligatorie pe care trebuie să o cunoască studenții la această etapă este procedura de resuscitare a adultului. Ulterior vor învăța tehnicile de manipulare intravenoasă și de montare a sistemului de perfuzie, prelevarea probelor de celule pentru efectuarea testului *Papanicolaou*, evaluarea pacientului cu diabet zaharat: colectarea semnelor vitale, examinarea piciorului diabetic, dar și

școlarizarea pacientului cu privire la optimizarea stilului de viață, controlul glandelor mamare cu scopul de a depista patologia oncologică, precum și instruirea femeilor pentru a-și efectua de sine stătător această verificare în condiții de domiciliu”, a declarat Virginia Șalaru, conferențiar universitar la Catedra de medicină de familie, care a monitorizat desfășurarea examenului respectiv.

Deși emoțiile li se citeau pe chip, studenții au reușit să le depășească, demonstrând sub mai multe aspecte dexteritățile practice însușite – de la comunicarea și interacțiunea cu pacientul până la manipulări pe manopere practice specifice programului de instruire. După aproximativ trei ore, studenții au finalizat examenul și în timpul unei autoevaluări și-au împărtășit impresiile lor.

Cătălin Anton consideră că a

fost un exercițiu foarte bun. Imediat după evaluare, a reușit să-și analizeze greșelile comise și și-a notat la ce aspecte trebuie să acorde o atenție mai mare în viitor.

La rândul său, Cristina Gazea susține că experiența a fost neobișnuită și interesantă pe alocuri: „Ar fi bine să interacționăm mai mult cu pacienții standardizați, care răspund întrebărilor noastre, să le înțelegem acuzele și să le oferim soluții”.

OSCE este o metodă de evaluare recomandată de Federația Mondială de Educație Medicală (*World Federation for Medical Education*) – stabilită ca obiectiv în Planul strategic de dezvoltare a Universității pentru perioada 2021-2030, la domeniul Activitatea didactică educațională. Implementarea OSCE se realizează în conlucrarea cu Departamentul Didactic și Management Academic.

Schimb de bune practici și inovații în cadrul Congresului al VIII-lea de urologie, dializă și transplant renal și a Săptămânii Medicale Balcanice organizate la Chișinău

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a găzduit în perioada 7-9 iunie 2023 două manifestări științifice de amploare: Congresul al VIII-lea de urologie, dializă și transplant renal din Republica Moldova cu participare internațională „Noi orizonturi în urologie” și Săptămâna Medicală Balcanică, ediția a 37-a, cu genericul „Perspective ale medicinei balcanice în era post COVID-19”. Evenimentele au fost organizate de Societatea Urologilor din Republica Moldova și Uniunea Medicală Balcanică în parteneriat cu USMF „Nicolae Testemițanu” și ambele s-au desfășurat sub egida Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Manifestările științifice au fost inaugurate în data de 8 iunie de către președintele Congresului – rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, care a salutat oficialii, invitații de peste hotare și participanții din țara noastră, accentuând importanța reuniunii comunității medicale balcanice pentru sistemul autohton de sănătate, precum și pentru știința și educația medicală din Republica Moldova. „Sperăm că abordarea celor mai actuale și stringente probleme din domeniul sănătății și schimbul de experiențe între diferite școli de specialitate vor contribui la stabilirea și dezvoltarea unor noi relații de prietenie și cooperare reciproc avantajoasă pe viitor și vor oferi noi oportunități pentru dezvoltarea cercetărilor științifice în domeniul medical și farmaceutic. De asemenea, acest fapt va favoriza educația continuă a personalului medical de înaltă competență, va spori calitatea asistenței medicale specializate acordate populației și, respectiv, va apropia ziua în care Republica Moldova va deveni țară membră a Uniunii Europene”, a menționat rectorul.

În discursul său, ministra sănătății Ala Nemerenco și-a exprimat încrederea că specialiștii întruniți la aceste forumuri vor realiza un schimb de experiență atât la nivel de cunoștințe și cercetare, cât și în practica medicală. Oficialul de la sănătate a evidențiat imperativul schimbului de

inovații și implementarea acestora în actul medical, reiterând că obiectivul major al instituției pe care o conduce este de a dota cu echipamente toate spitalele, în special cele raionale, de a moderniza infrastructura acestora, de a ajusta protocoalele clinice, de a dezvolta proiecte comune cu Organizația Mondială a Sănătății și componenta resurselor umane în sănătate, în toate aceste reforme mizând pe susținerea comunității medicale. „Progresul științific nu trebuie să rămână nici cu un pas în urma dezvoltării Republicii Moldova. Agenda țării este una ambițioasă, începând de la cea politică ce lucrează la asocierea europeană, iar agenda noastră din sănătate trebuie să fie la nivel – să ne ridicăm la aceleași standarde cu ale colegilor noștri din statele europene”, a adăugat ministra.

La rândul său, Camelia Diaconu, vicepreședintele Comisiei Sănătate a

Parlamentului European, Dr. Tudor Ciuhodaru, care a declarat: „Eu cred într-o uniune europeană a sănătății. Sper ca proiectele pe care le-am demarat în calitate de membru al Comisiei de Sănătate a Parlamentului României, acest nod transfrontalier, dezvoltarea în comun a relațiilor pe

termen lung în sănătate să continue. Vreau să-i asigur pe toți colegii mei din Uniunea Medicală Balcanică că tot ce este bun pentru sănătate va fi susținut și la nivel european”.

Manifestarea a fost onorată și de prezența E.S. DI Paul Graham, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Franței în Republica Moldova, care a vorbit despre relațiile de colaborare moldo-franceze de durată, inclusiv în domeniul sănătății, și despre proiectele comune în pediatrie, chirurgie pediatrică și neonatologie, precum și despre suport, expertiză și formare în domeniul transplantului de organe. Diplomatul a dat asigurări că țara sa va sprijini Republica Moldova în toate demersurile sale de integrare europeană, dar și în dezvoltarea domeniilor de bază, în special cel al sănătății.

La rândul său, Camelia Diaconu, secretar general internațional al Uni-

unii Medicale Balcanice, președinte al Secției Române a UMB, a evidențiat rolul și susținerea majoră a Franței pe parcursul celor 90 de ani ai organizației și a remarcat organizarea excepțională a acestui eveniment științific.

Dr. Hendrik Van Poppel, președinte al Biroului Politic al Asociației Europene de Urologie din Leuven, Belgia, a vorbit despre colaborarea între specialiștii în urologie din ambele țări, prin intermediul societăților profesionale: „Este o onoare pentru mine să fiu parte a acestei manifestări grandioase. Eu, ca și Dvs., sunt un simplu medic urolog, care își dedică viața pentru binele pacientului și activez de mai bine de 16 ani în cadrul Asociației Europene de Urologie”.

Congresul de urologie, dializă și transplant renal este organizat o dată în patru ani și reprezintă cel mai important forum științifico-practic pentru specialiștii în acest domeniu. În acest an, la eveniment s-au întrunit peste 300 de medici specialiști, care au abordat actualitățile în urologie, nefrologie, dializă și transplant renal, chirurgie pediatrică, inovațiile în cercetarea clinică modernă, rolul conexiunilor interdisciplinare între diferite ramuri ale medicinei și alte subiecte ce țin de diagnosticul și tratamentul afecțiunilor sistemului reno-urinar. Programul activităților a inclus o serie de rapoarte din seria *State of the Art Lectures*, două sesiuni de postere moderate cu tema „Actualități în andrologie. Infecția urogenitală. Varia” și „Actualități în urolitiază, endourologie și oncologie”, precum și o serie de prezentări video.

Săptămâna Medicală Balcanică a reunit peste 100 de specialiști renumiți din 27 de țări și circa 2000 de participanți din Republica Moldova, care au abordat probleme actuale în: *Medicina fundamentală, Medicina de familie, Cardiologie, Chirurgie, Chirurgie pediatrică, Anestezologie și reanimatologie,*

Urgențe medicale, Gastroenterologie, Hepatologie, Boli infecțioase, Obstetrică și ginecologie, Pediatrie și neonatologie, Oftalmologie și otorinolaringologie, Neurologie, Neurochirurgie, Reumatologie, Hematologie și transfuziologie, Dermatoneurologie, Reabilitare medicală și medicină fizică, Stomatologie, Farmacie și Medicină preventivă. Lucrările s-au desfășurat în 19 secțiuni, care au inclus mai multe sesiuni științifice sub formă de rapoarte în plen, comunicări, simpozioane, sesiuni de postere moderate și workshopuri.

Săptămâna Medicală Balcanică a fost organizată de USMF „Nicolae Testemițanu” cu suportul Uniunii Medicale Balcanice, ce are o istorie de peste 90 de ani, și reprezintă una dintre cele mai cunoscute confederații medicale din Europa de Sud-Est. În anul 1993 a fost înființată Secția Uniunii Medicale Balcanice în Republica Moldova, care până în prezent a fost condusă de acad. Gheorghe Ghidirim, iar de azi încolo va fi administrată de prof. Emil Ceban. Anul acesta, Republica Moldova a găzduit pentru a 4-a oară acest eveniment.

Programul a inclus și expoziții de publicații științifice și didactice, brevete și inovații, de tehnică medicală și produse farmaceutice, organizate în Complexul Sociocultural Universitar.

Totodată, pe durata acestor evenimente a fost promovată și cultura țării noastre, fiind vernisată o expoziție de costume naționale autentice, cu suportul comunității „Șezătoarea Basarabiei”, reprezentată de către doamna Vera Sali, și Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală din Moldova, care a impresionat oaspeții de peste hotare, dar și publicul autohton. De asemenea, meșterul popular Ivan Prividiuc, artist în ceramică, și-a expus obiectele artistice originale în cadrul acestor evenimente științifice.

„Fiecare doză de vaccin contează”: conferință științifico-practică națională

Peste 400 de participanți: medici de familie, pediatri, specialiști în sănătate publică, epidemiologi, studenți și medici rezidenți, factori de decizie și reprezentanți ai organizațiilor internaționale au participat la conferința științifico-practică națională Fiecare doză de vaccin contează!, ce a avut loc în data de 28 aprilie 2023, în contextul Săptămânii Europene a Imunizării.

Prezentă la eveniment, ministra sănătății Ala Nemerenco a remarcat că în Republica Moldova cea mai înaltă rată de vaccinare a fost înregistrată împotriva tuberculozei – 97%, pe când la alte maladii este între 84-88%. „Vaccinurile salvează anual milioane de oameni la nivel global, cinci vieți într-o minută. Datorită Programului

Național de Imunizări, în Republica Moldova sunt prevenite circa 42 de mii de cazuri de boli și în jur de 400 de decese”, a declarat oficialul de la sănătate.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a evidențiat participarea activă a Universității la aprofundarea cunoștințelor în domeniul imunizării prin realizarea studiilor clinice și a cercetărilor. „Programele de studii universitare și postuniversitare pentru studenți și medici rezidenți includ cursuri intensive privind imunoprofilaxia bolilor infecțioase, realizate în cadrul departamentelor de Medicină Preventivă și Pediatrie, Catedrei de medicină de familie, precum și la catedrele de Boli infecțioase, Boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală. Pentru practicieni, în special pentru medicii

de familie care sunt persoane cheie în comunicarea cu populația, a fost implementat cursul *Imunoprofilaxie și comunicare interpersonală în imunizare*”, a afirmat rectorul.

În aceeași ordine de idei, conferențiarul universitar Angela Paraschiv, șefa Disciplinei de epidemiologie, Departamentul Medicină Preventivă, a evidențiat exemplul oferit de USMF „Nicolae Testemițanu” în procesul de vaccinare contra COVID-19, cu cea mai înaltă rată de vaccinare printre studenți, medici rezidenți și angajați. „Datorită imunizării împotriva diverselor maladii, la nivel mondial sunt prevenite circa 3 milioane de decese printre copii, însă, cu regret, mai rămân nevaccinați 1,5 milioane de copii. În acest context, atât timp cât există acest indicator negativ, riscul de apariție a bolilor infecțioase mereu persistă”, a subliniat experta.

Programul conferinței științifico-practice naționale a continuat cu raportul *Situația epidemiologică privind maladiile transmisibile prin vaccinare la nivel mondial*, prezentat de către profesorul universitar Ninel Revenco, șefa Departamentului Pediatrie, președinte al Comitetului Național Consultativ de Experti în domeniul Imunizării.

În cadrul lucrărilor conferinței au fost abordate subiecte precum: *actualități în Agenda de Imunizare 2030 a OMS; situația globală privind morbiditatea prin maladiile prevenibile prin vaccinare; succesele și provocările realizării Programului Național de Imunizare; vaccinarea populației cu diferite maladii cronice (oncologice, autoimune, alergice, neurologice, cardiologice ș.a.); situația epidemiologică privind cancerul colului uterin și prevenirea prin vaccinare; vaccinarea populației în situații de criză; comunicarea interpersonală în imunizare; mituri și falsuri în vaccinare.*

Conferința științifico-practică națională *Fiecare doză de vaccin contează!* a fost organizată de USMF „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Societatea Epidemiologilor și Microbiologilor din Republica Moldova, Societatea de Pediatrie, UNICEF Moldova și Biroul OMS în Republica Moldova.

Managementul deșeurilor rezultate din activități medicale

Peste 200 de specialiști în diverse domenii medicale – medici epidemiologi, medici de familie, specialiști din domeniul sănătății publice, studenți și medici rezidenți au participat la conferința științifico-practică națională „Managementul deșeurilor rezultate din activități medicale”, în data de 1 aprilie 2023.

În cadrul conferinței au fost prezentate rezultatele finale ale proiectului de cercetare „Studiu privind procesul de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale în Republica Moldova”, implementat în perioada 1 noiembrie 2021 – 30 octombrie 2022. Astfel, au fost puse în discuție subiecte privind: cadrul normativ regulatoriu privind gestionarea deșeurilor medicale în țara noastră;

metodele de reciclare, practicile actuale de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale (DRAM) în instituțiile publice și private de profil, condițiile de colectare, depozitare, transportare și tratare a deșeurilor rezultate din activități medicale ș.a.

Specialiștii au subliniat faptul că deșeurile generate în cursul activităților de diagnostic, suprave-

dicală, inclusiv din activitatea de cercetare medicală și producere, testare, depozitare și distribuție a medicamentelor, dar și a produselor biologice, reprezintă un risc iminent pentru sănătatea umană și mediul ambiant. Atunci când nu sunt gestionate în spiritul comunitar și sunt eliminate împreună cu deșeurile menajere, acestea sporesc foarte mult riscul de transmitere a bolilor contagioase.

Vasile Sofronie, conferențiar universitar la Disciplina de epidemiologie, Departamentul Medicină Preventivă (DMP), coordonator-supervizor al proiectului dat, a relatat despre riscurile posibile în practica gestionării deșeurilor rezultate din activitatea medicală și a punctat câteva recomandări privind îmbunătățirea acestui proces în Republica Moldova.

Conferința a inclus și prezentarea rezultatelor unui studiu pe marginea proiectului. Directorul proiectului Luminița Guțu, conferențiar universitar la Disciplina de epidemiologie, DMP, a prezentat scopul și obiectivele studiului, etapele de implementare și componentele raportului final.

Evenimentul a fost organizat în format mixt de către Disciplina de epidemiologie și cea de igienă din cadrul Departamentului Medicină Preventivă al USMF „Nicolae Testemițanu”, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Asociația de Biosiguranță și Biosecuritate din Republica Moldova și Societatea Igieniștilor din Republica Moldova, sub egida Ministerului Sănătății și cu susținerea financiară a Fundației *Soros Moldova*.

Perspective de dezvoltare a cercetării în științele medicale în spațiul balcanic

Cercetători din domeniul științelor medicale din opt țări s-au întrunit la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova pentru a discuta despre perspectivele de dezvoltare a cercetării în științele medicale în spațiul balcanic. Masa rotundă a fost organizată în data de 8 iunie 2023 de Institutul Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al USMF „Nicolae Testemițanu” în cadrul celei de-a 37-a ediții a Săptămânii Medicale Balcanice, desfășurate sub auspiciul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Evenimentul a avut ca obiectiv principal abordarea aspectelor esențiale privind crearea unui spațiu virtual de dialog și colaborare, pentru a contribui la excelarea în cercetare, inclusiv în domeniul științelor biomedicale.

Participanții au discutat subiecte, precum expertiza și resursele disponibile, în vederea identificării colaborărilor potențiale pentru proiecte de cercetare. De asemenea, au fost examinate oportunitățile pentru

realizarea schimbului de cunoștințe și experiențe, asigurarea accesului la date și echipamente, precum și posibilitatea de a dezvolta parteneriate strategice pe segmentul cercetare și inovare. Participanții au împărtășit idei în vederea stabilirii unor colaborări reciproce de perspectivă, ce ar aduce beneficii domeniului de cercetare medicală în Republica Moldova și regiunea balcanică. Totodată, au fost abordate și aspecte legate de finanțare și suport pentru a asigura viabilitatea și succesul proiectelor comune.

În final, s-a stabilit menținerea dialogului între parteneri și explo-

pozitiv în viitorul apropiat”, a conchis profesorul Groppa, exprimând recunoștință tuturor participanților pentru sprijin și angajament asumat în dezvoltarea cercetării medicale în Republica Moldova”.

Printre invitații de onoare la masa rotundă au fost: deputatul european Tudor Ciuhodaru, primvicepreședinte al Comisiei Sănătate a Parlamentului European; Dr. Camelia Diaconu, secretar general internațional al Uniunii Medicale Balcanice, președinte al Secției Române a UMB, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, România; Prof. Hasan Besim, președinte al Secției Naționale a Ciprului în UMB; Dr. Kandemir Berova, secretar al Secției Naționale a Ciprului, UMB; Prof. Marcel Ivanov, director al Centrului AO Spine, Marea Britanie; Prof. Simona Villani, Departamentul Sănătate Publică, Medicină Experimentală și Legală, Unitatea de Biostatistică și Epidemiologie Clinică, Universitatea din Pavia, Italia; Dr. Goto Tetsuya, director al Departamentului Neurochirurgie, Spitalul din Suwa, Japonia; Dr. Adrian Mosquera Orgueira, Spitalul Universitar din Santiago de Compostela, cercetător în genomica cancerului la Institutul de Cercetare în Sănătate din Santiago de Compostela, Spania; Dr. Ioana Popa, cercetător în Sănătate Publică, Universitatea din Pavia, Italia, Unitatea de Medicină Experimentală; Dr. Gregory Tsoucalas, secretar al Secției Naționale a Greciei în UMB; Prof. Ion Gherghina, medic primar pediatrie, UMF „Carol Davila” din București, și Prof. Adrian Cotirleț, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, Spitalul Municipal de Urgență Moinești, România.

rarea continuă a nișelor în medicină pentru a iniția și a dezvolta în comun proiecte de cercetare. În acest context, prorectorul pentru activitatea de cercetare, academicianul Stanislav Groppa, a propus formarea unui grup de lucru. „Grupul de inițiativă va fi format din specialiști și experți în domeniul științelor medicale, care vor identifica proiecte comune ce vor contribui la progresul științific și medical în cadrul Uniunii Medicale Balcanice (UMB). Așteptăm rezultate și impact

Tumorile la copii – o problemă clinică stringentă în sănătatea publică

Combaterea cancerului la copiii din Republica Moldova, asigurarea accesibilității lor la diagnostic și tratamente multidisciplinare precoce, precum și la îmbunătățirea calității vieții acestora sunt câteva dintre subiectele abordate de medicii chirurghi pediatri în cadrul unei conferințe naționale științifico-practice cu participare internațională cu genericul „Tumorile la copii – problemă stringentă clinică și de sănătate publică: soluții pentru prezent și viitor”.

Manifestarea științifică a fost organizată de Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică și pedodonție „Ion Lupan” și Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie „Natalia Gheorghiu” ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 16 și 17 iunie 2023. Conferința s-a desfășurat la Academia de Științe a Moldovei (AȘM) și a fost consacrată regretatului profesor Gheorghe Țîbîrnă, academician al AȘM, ilustru medic chirurg, fondator al oncologiei și al chirurgiei naționale „Cap și gât”.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a menționat, în deschiderea lucrărilor conferinței, că evenimentul are ca scop valorificarea oportunităților de instruire, cercetare, finanțare și implementare a medicinei personalizate în chirurgie, îndeosebi în chirurgia pediatrică. „În rezultatul discuțiilor și schimbului de opinii vor apărea idei novatoare și noi oportunități, precum și vor fi inițiate relații de cooperare cu echipe de specialiști și savanți de peste hotare. Acest fapt va consolida comunitățile medicale atât în plan științific, cât și practic, precum și va contribui la aprofundarea cercetărilor științifice în Republica Moldova,

la integrarea în spațiul european al cercetării și internaționalizarea științei și, prin aceste procese, la obținerea excelenței în cercetare la noi acasă”, a punctat rectorul.

Președintele AȘM, academicianul Ion Tighineanu, a evidențiat rolul

în echipă. Referindu-se la regretatul profesor Gh. Țîbîrnă, academiciana a menționat că numele acestuia este sinonim cu veșnicia, însă are a lăsat un mare gol, deoarece nu a reușit să salveze mai multe vieți. Și acad. Ion Mereuță, profesor

și contribuția comunității științifice a USMF „Nicolae Testemițanu” în identificarea soluțiilor pentru problemele de sănătate ale oamenilor, accentuând promptitudinea acestora în special în perioada pandemică. Președintele instituției academice s-a referit și la dimensiunea personalității prof. Gheorghe Țîbîrnă, care a lăsat o amprentă adâncă în științele medicale din țară și de peste hotarele ei, grație activității sale pentru care a dezvoltat o pasiune.

Academiciana Eva Gudumac, profesor universitar la Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie „Natalia Gheorghiu”, a accentuat că pentru tratamentul de succes al unui pacient este necesară o abordare multidisciplinară, iar coagularea medicilor de la mai multe specialități chirurgicale la acest eveniment este dovadă a conștientizării rolului muncii

universitar la Catedra de oncologie, a evidențiat semnificația științifică a conferinței organizată în ajunul Zilei lucrătorului medical și a farmacistului, dar și cinstirea memoriei academicianului Gheorghe Țîbîrnă – personalitate proeminentă a medicinei și oncologiei naționale cu valori morale fundamentale. „Contribuția domniei sale este semnificativă și durabilă la dezvoltarea acestui domeniu medical, mai ales în ceea ce privește aplicarea inovațiilor și a tehnicilor noi chirurgicale în oncologie”. În opinia prof. Mereuță, numele academicianului Gheorghe Țîbîrnă provoacă admirație, respect și recunoștință.

Conferința științifico-practică a reunit la Chișinău atât cu prezență fizică, cât și on-line, personalități marcante din domeniul chirurgiei, savanți cu renume și medici chirurghi din România, Turcia, Ucraina, Italia și SUA.

Direcții de reformare a sistemului farmaceutic din perspectiva parcursului european

Direcțiile de reformare a sistemului farmaceutic din perspectiva parcursului european al Republicii Moldova au constituit subiecte de discuție la o conferință științifico-practică organizată de Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Forumul științific a avut loc în data de 28 aprilie curent, în format mixt, în memoria a două personalități marcante în domeniul farmaceuticii autohtone: profesorul universitar Vasile Procopișin – cunoscut drept Patriarhul farmaciei moldave, doctor habilitat în științe farmaceutice, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, și conferențiarul universitar Nadejda Ciobanu, doctor în științe farmaceutice.

În deschiderea manifestării, conferențiarul universitar Stela Adauji, șefa Catedrei de farmacie socială „Vasile Procopișin”, a accentuat că lucrările conferinței vor genera rezultate frumose, ce vor fi aplicate ulterior în vederea sporirii asistenței și acordării serviciilor farmaceutice de calitate, pentru integrarea în UE a sistemului farmaceutic – parte componentă a sistemului național de sănătate.

Profesorul universitar Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică, a venit cu un mesaj de recunoștință față de predecesori, care, după obținerea independenței, au conștientizat vectorul european de dezvoltare, în primul rând al învățământului medical și farmaceutic. „Aderarea la UE impune modificarea și implementarea legislației, inclusiv în domeniul farmaceutic. Chiar dacă pe parcurs au fost operate unele modificări în legislația de profil, mai sunt necesare și alte acțiuni ce țin de restructurarea sis-

temului farmaceutic, responsabilizarea socială atât a farmaciștilor, cât și a întregului sistem, sporirea prestigiului profesiei de farmacist în societate ș.a.”, a afirmat prim-prorectorul Universității.

„Sunt mândru că am avut ocazia să lucrez cot la cot cu Vasile Procopișin, cel mai longeviv decan al Universității, de la care am preluat multe lucruri frumoase din experiența de-o viață a domniei sale. La rândul său, Nadejda Ciobanu a promovat și a semănat printre studenți respectul pentru profesie și istoria farmaciei”, a menționat conferențiarul universitar Nicolae Ciobanu, actualul decan al Facultății de Farmacie. În ceea ce privește tendințele farmaciei moderne, decanul a subliniat că actualii studenți sunt cei ce vor implementa în viitorul apropiat noile direcții de reformare a sistemului farmaceutic în țara noastră.

În opinia lui Ion Zgîrcu, președinte al Asociației Farmaciștilor din Republica Moldova, tema conferinței este una actuală, parcursul european fiind direcția spre care ne îndreptăm, iar sistemul farmaceutic trebuie să se adapteze la noile cerințe. „În acest context, salutăm prezența colegilor din România, de la care vom prelua experiența în domeniu și vom discuta perspectivele de dezvoltare ulterioară”, a adăugat liderul AFRM.

Evenimentul a reunit peste 240 de farmaciști, inclusiv de la facultățile de farmacie din România și Ucraina, și specialiști în domenii conexe. Participanții au prezentat rezultatele cercetărilor științifice obținute pe parcursul ultimilor doi ani de activitate, realizând astfel un schimb de experiență și de idei noi pentru dezvoltarea practicii farmaceutice.

Conferința științifică comemorativă a fost organizată cu suportul Decanatului Facultății de Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Disciplina de Management, Marketing și Legislație Farmaceutică a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, România, și Asociația Farmaciștilor din Republica Moldova.

Impactul pneumoniei asupra copiilor mici

Medici pediatri, chirurghi, infecționiști și medici rezidenți din spitalele de profil din municipiul Chișinău s-au întrunit în data de 22 martie curent în cadrul unui seminar cu genericul „Pneumonia comunitară la copii de vârstă mică: realități și recomandări actualizate”. Evenimentul a fost organizat la inițiativa Direcției generale asistență medicală și socială (DGAMS) din cadrul Consiliului municipal Chișinău în colaborare cu Departamentul Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, sub egida Societății de Pediatrie din Republica Moldova.

Profesorul universitar Ninel Revenco, dr. hab. șt. med., șefa Departamentului Pediatrie, președinta Societății de Pediatrie din Republica Moldova, a salutat inițiativa de organizare a acestui eveniment științific și a făcut referire la impactul pneumoniei asupra morbidității și mortalității copiilor mici în Republica Moldova, dar și la nivel mondial. „Scopul prioritar al întrunirii constă în consolidarea capacităților profesionale ale specialiștilor responsabili de asistență medicală a copiilor cu afecțiuni respiratorii acute, în contextul modificării continue a situației epidemiologice și a abordărilor clinico-diagnostice și de tratament, bazate pe dovezi”, a remarcat profesorul.

La rândul său, Boris Gîlcă, șeful DGAMS, prezent la întrunire, a subliniat rolul colaborării și suportului academic și științifico-practic acor-

dat de USMF „Nicolae Testemițanu” instituțiilor municipale, evidențiind importanța consolidării efortului specialiștilor din ramura asistenței medicale primare și celei spitalicești în managementul corect al afecțiunilor respiratorii acute la copii, inclusiv al pneumoniei comunitare.

Programul interdisciplinar al seminarului a inclus următoarele subiecte: *Protocol clinic național „Pneumonia comunitară la copii”: actualizări bazate pe dovezi; analiza morbidității prin pneumonie comunitară la copii de vârstă mică; profilul etiologic al pneumoniei comunitare și antibio rezistența la copii de vârstă mică; managementul interdisciplinar al pneumoniilor distructive la copii de vârstă mică, particularități de evoluție a pneumoniilor în infecția cu SARS-CoV-2 la copii.*

Rapoartele prezentate de instituțiile participante au oferit posibilitatea unui schimb de experiență și bune practici în managementul cazurilor de pneumonie la copii de vârstă mică.

Stagii în Franța prin programul de mobilitate Erasmus+

Studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” care studiază programul de licență Asistență medicală generală ar putea efectua stagii în instituții medicale din Franța, în cadrul programelor de mobilitate Erasmus+. Invitația a fost lansată de către reprezentanții Crucii Roșii franceze, care s-au aflat într-o vizită de lucru la instituția noastră, în perioada 5-7 aprilie 2023.

Delegația franceză a fost reprezentată de Jean-Marc Guffroy, director al Institutului Regional de Formare Sanitară și Socială Hauts-de-France din Arras, coordonator al Programului Erasmus+, și Marie Noel Mahe, directoare de formare în Asistența medicală la Crucea Roșie.

Jean-Marc Guffroy a informat că a transmis Comisiei Europene solicitarea de a prelungi Convenția privind mobilitatea academică a personalului didactic, administrativ și a studenților, încheiată cu USMF „Nicolae Testemițanu” în cadrul Programului Erasmus+. În acest sens, partenerii francezi au anunțat despre oportunitatea de stagiere în Franța pen-

Nicolae Testemițanu”, a declarat rectorul Emil Ceban.

În final, rectorul și-a exprimat recunoștința față de partenerii francezi pentru oportunitățile oferite, subliniind necesitatea ca studenții și masteranzii noștri să beneficieze de aceste programe de mobilitate.

Prima activitate realizată ca rezultat al vizitei delegației franceze la Chișinău a fost organizarea mobilității academice în Franța, în perioada

19-23 iunie 2023, pentru reprezentanții universității noastre: conferențiarul universitar Silvia Stratulat, Catedra de biochimie și biochimie clinică, șefa Departamentului Didactic și Management Academic (DDMA), și Virginia Șalaru, Catedra de medicină de familie, șefa Secției managementul calității academice, DDMA; asistentul universitar Victor Șchiopu, Catedra de oncologie, prodecan al Facultății de Medicină nr. 1, și Veronica Ichim, șef adjunct al Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană.

Membrii delegației USMF „Nicolae Testemițanu” au vizitat atât IRFSS, Crucea Roșie din orașele Calais, Arras și Bethune, cât și instituții ce oferă asistență medicală și îngrijiri pa-

tru doi studenți sau masteranzi ai universității noastre, până în luna iulie curent, și anume în programe de master în Nursing. „Crucea Roșie oferă și posibilitatea de formare a competențelor în îngrijiri medicale și în situații de urgență. Comisia Europeană analizează foarte bine rezultatele și, dacă acestea vor fi evidente, anul viitor vom revedea prevederile Convenției și vom mări numărul studenților aflați în mobilitate”, a accentuat Jean-Marc Guffroy. De asemenea, partea franceză a lansat o invitație administrației USMF „Nicolae Testemițanu” de a vizita instituția franceză, prin delegarea a 2-3 persoane, în scopul fortificării și extinderii aspectelor de colaborare.

„Numărul de burse în cadrul programului Erasmus+ este în creștere grație faptului că Republica Moldova se află în proces de preaderare la Uniunea Europeană. La rândul nostru, suntem gata să primim studenți și cadre didactice din Franța la USMF

liative, inclusiv persoanelor diagnosticate cu boala Alzheimer, și asociații de voluntariat abilitate cu servicii de asistență a pacienților diagnosticați cu cancer și a familiilor acestora.

Potrivit asistentului universitar Victor Șchiopu, scopul acestei mobilități, precum și rezultatele vizate dezvoltarea reciprocă a procesului de instruire prin schimb de cadre didactice și preluarea experienței în ceea ce privește îmbunătățirea programului de studii de licență Asistență medicală generală (AMG), schimb de materiale didactice și cursuri de instruire pentru personalul didactic în domeniul AMG, stagii de vară pentru studenți, elaborarea și implementarea unor proiecte comune de dezvoltare ș.a.

De asemenea, în cadrul întâlnirilor au fost abordate direcțiile de colaborare pentru viitor și a fost enunțată ideea încheierii unui Acord de cooperare între USMF „Nicolae Testemițanu” și IRFSS.

Donație de echipament tehnic din Carolina de Nord

Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” de rând cu alte 8 biblioteci din țară a primit un lot de echipament tehnic din partea organizației Wilmington East Rotary Club din Wilmington, statul Carolina de Nord, Statele Unite ale Americii (SUA). Donația pentru bibliotecile beneficiare, care a inclus un notebook și sistem de operare licențiat, o imprimantă multifuncțională și consumabile pentru aceasta (toner, cartușe și hârtie A4), a fost oferită în data de 28 aprilie curent, în cadrul unui eveniment organizat de universitatea noastră – coordonator național al proiectului, la Centrul Sociocultural Universitar.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a inaugurat evenimentul, prezentând succint istoricul Parteneriatului bilateral de 24 de ani, inclusiv proiectele de cooperare între instituțiile din statul Carolina de Nord și Universitate în domeniul educației medicale, stomatologiei, farmaciei, bibliotecilor medicale și nursingului. Profesorul Ceban a declarat că, în ultimii ani, bibliotecile universitare și-au consolidat eforturile în scopul constituirii catalogului electronic partajat, creării repozitoriilor instituționale, dezvoltării bibliotecilor electronice prin digitizarea colecțiilor, cu scopul asigurării accesului deschis la informație, valorificării și conservării resurselor documentare, sporirii vizibilității publicațiilor științifice și dezvoltării culturii informației a utilizatorilor, în conformitate cu cerințele actuale. „Cu siguranță, echipamentul donat va spori calitatea serviciilor prestate de bibliotecă, care au un impact direct asupra procesului educațional, științific și activității practice și, nu în ultimul rând, asupra sănătății și calității vieții oamenilor din Republica Moldova”, a afirmat rectorul.

Excelența Sa Kent D. Logsdon, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al SUA în Republica Moldova, a vorbit despre potențialul și durabilitatea cooperării bilaterale în susținerea universităților și bibliotecilor, crearea

de noi oportunități pentru studenții din țara noastră, dar și despre rolul bibliotecilor în societatea contemporană.

Un rol esențial în dezvoltarea continuă a parteneriatului bilateral îl are Elaine Marshall, secretarul de stat al Carolinei de Nord, care a constatat că „proiectul dat ilustrează relația puternică între cele două state, iar USMF „Nicolae Testemițanu” are un rol cheie în colaborarea cu bibliotecile în cadrul parteneriatului cu Carolina de Nord, această cooperare fructuoasă devenind un model și pentru alte state”.

de felicitare și grațitudine partenerilor din Republica Moldova și Carolina de Nord, în special reprezentanților USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru profesionalismul și responsabilitatea lor, care au o misiune principală în cadrul cooperării bilaterale. Ray West a subliniat faptul că accesul la informații este vital în societatea modernă și și-a exprimat încrederea că acest echipament va fi utilizat cu succes în activitatea bibliotecilor și în suportul beneficiarilor de studii.

La rândul său, Irina Rusanovschi, președinta Centrului Internațional de

Potrivit lui Scott Rebein, președinte al Wilmington East Rotary Club, organizația pe care o reprezintă susține Moldova de peste 17 ani, iar donația de echipamente pentru bibliotecă este o onoare pentru echipa sa, demonstrând continuitatea sprijinului oferit țării noastre.

Donna Flake, coordonatoarea parteneriatului interbibliotecar între Carolina de Nord și Republica Moldova, și-a exprimat entuziasmul vizavi de relațiile durabile de prietenie stabilite între reprezentanții celor două țări și a mulțumit tuturor participanților care au contribuit la realizarea acestui proiect.

În calitate de președinte al Fondului Mondial pentru Copii din Moldova, Ray West, a adresat un mesaj

Cooperare și Dezvoltare „Phoenix”, a mulțumit partenerilor americani pentru suportul acordat în cadrul Parteneriatului interbibliotecar de care se bucură mai multe biblioteci universitare și școlare, care și-au îmbogățit colecția cu numeroase cărți în limba engleză.

Beneficiare ale proiectului sunt bibliotecile: USMF „Nicolae Testemițanu”, Universității de Stat din Moldova, Universității Tehnice a Moldovei, inclusiv filiala acesteia de la facultățile de Științe Agricole și Silvicultură ale Mediului și de la Medicină Veterinară, Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Universității de Stat din Comrat, Colegiului de Medicină din Ungheni și Colegiului de Medicină din Cahul.

Colaborare cu Școala de Stomatologie din China de Vest a Universității Sichuan

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a stabilit un parteneriat cu Școala de Stomatologie din China de Vest a Universității Sichuan, Republica Populară Chineză, printr-un acord de colaborare încheiat în data de 26 aprilie la Chișinău. Acordul a fost semnat de către rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, decanul Facultății de Stomatologie Oleg Solomon, ulterior, fiind certificată și de partea chineză pe cale diplomatică.

La eveniment a fost prezent E.S. Wenbin Yan, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, care a subliniat că semnarea acordului reprezintă un pas important în domeniul educației și cercetării medicale atât la nivel interinstituțional, cât și la nivel de țară. „Acest fapt va contribui la îmbunătățirea schimbului interuniversitar, la preluarea reciprocă a experienței și la dezvoltarea continuă a relațiilor interstatale în domeniul asistenței medicale”, a remarcat diplomatul chinez, care a dat asigurări că Ambasada Republicii Chineze va continua să ofere tot sprijinul posibil pentru extinderea parteneriatului bilateral.

„Stabilirea relațiilor de cooperare moldo-chineză a adus beneficii considerabile pentru dezvoltarea universității noastre, precum și pentru întreaga țară. În cooperarea respectivă se prevede dezvoltarea programului de studii superioare integrate Stomatologie, organizarea mobilităților academice pentru studenți și cadre didac-

tice, pentru preluarea cunoștințelor și expertizei privind metodele moderne de diagnostic și tratament ș.a. Într-o lume interconectată, astfel de parteneriate sunt esențiale pentru progres și dezvoltare durabilă. Sperăm să avem o colaborare fructuoasă, care să aducă în continuare beneficii semnificative ambelor țări”, a menționat rectorul Emil Ceban.

La rândul său, profesorul Jinsong Wang, rector al Universității Sichuan, a declarat că viața și sănătatea sunt

dactic înalt și infrastructură modernă. Respectiv, Facultatea de Stomatologie este cunoscută pentru formarea specialiștilor calificați la nivel național și pentru țările Europei de Est. Acest parteneriat va da posibilitate ambelor țări să-și utilizeze la maximum potențialul și să colaboreze pe segmentul mobilităților academice, cercetărilor științifice și acordării serviciilor medicale pentru formarea în comun a specialiștilor de calificare înaltă”, a afirmat rectorul Jinsong Wang.

priorități comune pentru întreaga omenire, iar ridicarea nivelului de asistență medicală solicită unirea eforturilor. „Școala de Stomatologie este cartea de vizită a Universității Sichuan, având parteneriate cu instituții similare din mai multe țări. USMF „Nicolae Testemițanu”, la fel, este cea mai bună universitate din Republica Moldova, cu potențial di-

„Universitatea din China ne va da posibilitatea să realizăm lucruri mai bune, să îmbunătățim curriculumul universitar și postuniversitar, să lansăm programe noi de studii”, a opinat decanul Facultății de Stomatologie, conferențiarul universitar Oleg Solomon.

Acordul bilateral a fost încheiat pe un termen de 5 ani.

Colaborare cu autoritățile locale din Arad, România

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost vizitată de o delegație a autorităților locale din județul Arad, România, aceasta fiind reprezentată de Andrei Ando, director executiv al Consiliului Județean, și Lazăr Faur, viceprimar al municipiului Arad, și Iurie Calestru, director de programe la Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor din Republica Moldova.

Dialogul între părți s-a axat pe identificarea domeniilor și a sectoarelor de colaborare, dezvoltarea unor proiecte comune de atragere a fondurilor europene, în special grație noului statut al Republicii Moldova – cel de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană.

După o incursiune în istoricul Universității, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a făcut o prezentare generală a instituției și a infrastructurii universitare și și-a exprimat disponibilitatea pentru stabilirea unei cooperări bilaterale în scopul sporirii calității învățământului superior medical, fortificarea activității de cercetare și

inovare, îmbunătățirea asistenței medicale și a serviciilor de sănătate.

didactice prin intermediul programului Erasmus+, și schimb de experiență

La rândul său, Andrei Ando a menționat că se vor depune eforturi constante pentru extinderea parteneriatului cu USMF „Nicolae Testemițanu”, crearea punților comune în viitor și construirea lucrurilor frumoase.

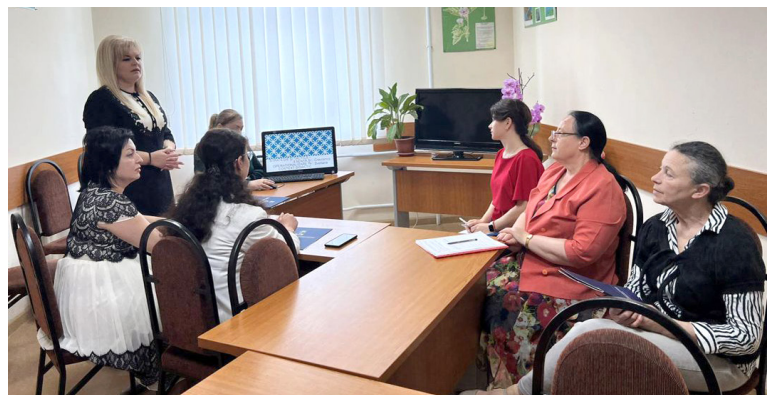
În aceeași ordine de idei, Lazăr Faur a vorbit despre oportunitatea de a organiza mobilități academice pentru studenți, medici rezidenți și cadre

prin programe de cercetare pentru tinerii cercetători, studenți-doctoranzi ș.a.

De asemenea, în discuții s-a pus accentul pe organizarea stagiilor pentru specialiștii USMF „Nicolae Testemițanu” în vederea transferului de cunoștințe și a experienței colegilor de peste Prut la elaborarea proiectelor în scopul obținerii fondurilor europene.

Formarea omului cultivat – un obiectiv major al educației

Conferința cu participare internațională cu genericul „Didactică: tradiție, actualitate, perspective”, ediția a IX-a, a reunit tradițional cadre didactice și de cercetare din mediul universitar și academic și personalități în domeniul pedagogiei din Republica Moldova, România, Polonia, Lituania și Federația Rusă, în vederea schimbului de experiență și de bune practici. Evenimentul științific s-a desfășurat în data de 26 mai 2023, în format mixt: sesiunea în plen – on-line și prezentarea comunicărilor pe secțiuni – off-line.

Argentina Chiriac, șefa Catedrei de limba română și terminologie medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a menționat că în acest an conferința a ajuns la cea de-a IX-a ediție, ceea

ce demonstrează angajamentul asumat de instituțiile de învățământ în formarea și dezvoltarea capacităților profesionale ale tinerilor – o dovadă în plus fiind faptul că educația constituie cel mai important aspect al vieții social-spirituale, rolul ei fiind transmiterea cunoștințelor și a experiențelor acumulate.

„Învățământul contemporan trebuie să pună în centrul atenției formarea specialiștilor calificați și dinamici... În acest context menționăm că rolul esențial al cadrului didactic este

mă instituțiile de învățământ într-un spațiu unde studenții își pot descoperi talentele și dezvolta potențialul. Or, formarea omului cultivat este un obiectiv major al educației”, a afirmat conferențiarul universitar.

În cadrul conferinței au fost prezentate comunicări cu următoarele teme: Conștientizarea și motivarea în procesul de învățare a limbii române; comprehensibilitatea – factor facilitant al comunicării pentru studenții internaționali; resursele educative – fenomen important în dezvoltarea comunicării la studenți, strategie și tactică – esență și operaționalizare în context didactic; creativitatea în procesul de predare a terminologiei medicale; formarea competenței de comunicare interculturală, necesară tânărului medicinist, pentru a se integra într-o societate multiculturală; optimizarea practicilor de predare ale studenților, de la teorie la competențe/abilități complexe; valorificarea teoriei inteligențelor multiple în activitatea didactică ș.a.

Forumul științific a fost organizat de Catedra de limba română și terminologie medicală a USMF „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (România), Universitatea Holy Cross din Kielce (Polonia), Universitatea pentru Științe ale Sănătății din Kaunas (Lituania) și Universitatea de Stat din Penza (Federația Rusă).

extrem de important, acesta fiind nu doar organizatorul unor experiențe de învățare relevante, ci și creatorul unui mediu educațional care încurajează motivația și interacțiunea. Profesorii dau viață studiului și transfor-

lor și meta-analizelor la acest subiect.

Școala de vară în sănătate publică se înscrie în seria de cursuri anuale organizate de Asociația Europeană de Sănătate Publică în colaborare cu Institutul de Sănătate Publică al Universității din Porto, Institutul

elaborate noi mecanisme de acțiune în programele de promovare a sănătății mintale și, totodată, s-a stabilit metodologia de cercetare pentru producția științifică, a fost propusă o analiză critică a articolelor științifice și elaborarea sistematică a recenzi-

de Științe Biomedicale Abel Salazar din Porto, Universitatea Hochschule Emden/Leer din Germania, Asociația Școlilor de Sănătate Publică din Regiunea Europeană și Asociația pentru Sănătate Mintală din Europa de Sud-Est.

Noi oportunități de cooperare moldo-letonă

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va extinde parteneriatul cu Universitatea Stradiņš din Riga, Letonia, în domeniile cercetare științifică, activitate didactică și clinică. În acest context, în data de 3 aprilie instituția noastră a fost vizitată de către o delegație, reprezentată de către Eva Striķe, conferențiar universitar la Departamentul de Anestezie și Terapie Intensivă, Facultatea de Medicină, medic-șef al Spitalului Clinic Universitar „Pauls Stradiņš”, și Egija Lapiņa, medic-șef adjunct al instituției medicale susmenționate.

Vizita a avut drept scop evaluarea relațiilor de cooperare între instituții și conturarea segmentelor de colaborare pentru viitor. Oaspeții s-au întâlnit cu rectorul Emil Ceban, prorectori și reprezentanți ai subdiviziunilor universitare.

În cadrul întrevederii, Eva Striķe și-a exprimat disponibilitatea pentru implementarea unor noi proiecte interinstituționale, accentuând asemănarea dintre Republica Letonă și Republica Moldova – state cu viziune europeană și cu același parcurs democratic. „Noi am obținut mai rapid statutul de țară membră UE, dar ne-am confruntat cu probleme similare, în procesul de aderare au fost multe greșeli, pe care acum aveți posibilitatea să nu le repetați, mergând pe un drum mai ușor”, a declarat Eva Striķe.

La rândul său, Egija Lapiņa a evidențiat faptul că este necesară o analiză minuțioasă și adaptarea legislației țării noastre în conformitate cu directivele europene.

Rectorul Emil Ceban a accentuat importanța colaborării interinstituționale și a mentoratului în domeniul reformelor care urmează a fi implementate: „Suportul Dvs. este esențial pentru noi, în contextul parcursului european al Republicii Moldova, în domeniul activității clinice, creării unui spital universitar, organizării mobilității academice pentru

studenți și cadre didactice și schimbului de experiență între specialiști, aplicării programelor virtuale în procesul de studii și a telemedicinii etc”.

Potrivit profesorului Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, parteneriatul moldo-leton instituit se va axa pe schimbul de experiență și proiecte clinice în domeniul de interes comun – digitalizare, nanotehnologii, medicină personalizată și bioinformatică, prevenirea accidentelor vasculare cerebrale și post reabilitare etc.

Delegația letonă a fost însoțită de către directorul Institutului de Medicină Urgentă din Chișinău, profesorul Mihai Ciocanu, și vicedirectorul Gheorghe Cociorva, care au vorbit despre parteneriatul cu Spitalul Clinic Universitar „Pauls Stradiņš” și implementarea, începând cu anul 2022, a proiectului comun „Consolidarea

societății civile, rezistența sporită a societății la dezinformare, contribuind la comunicarea strategică și la cooperare”.

„Asemenea proiecte contribuie la cooperarea interinstituțională și interacțiunea interumană, iar în contextul obținerii statutului de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană este o posibilitate excelentă de schimb de experiență, inclusiv în procesul reformelor și adaptării la standardele europene”, a adăugat prof. Ciocanu.

Proiectul, finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Letonia în cadrul Programului de asistență pentru dezvoltare, include acțiuni informative sub formă de seminar și schimb de experiență, inclusiv abordarea unor noi proiecte ce ar viza diminuarea riscurilor corupției în medicină și comunicarea strategică cu refugiații.

În încheiere, rectorul și-a exprimat deschiderea pentru o colaborare fructuoasă și a transmis o invitație pentru omologul său de la universitatea letonă de a vizita USMF „Nicolae Testemițanu”.

Conferință internațională în domeniul hematologiei

Medici rezidenți și studenți-doctoranzi de la Disciplina de hematologie, Departamentul Medicină Internă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, medici hematologi de la Institutul Oncologic și membri ai Societății Hematologilor și Transfuziologilor din Republica Moldova au participat la lucrările conferinței „Tutorial de Hematologie Balcanică EHA-SRH-SHRTM”. Manifestarea științifică s-a desfășurat la București, România, în zilele de 17 și 18 martie.

Forumul a reunit mai mulți experți de talie mondială, care au pus în discuție subiecte precum: strategii de ultimă oră în diagnosticul și tratamentul leucemiilor acute primar diagnosticate și a celor cu recădere/refractoritate. Reprezentanții Disciplinei de hematologie au participat activ prin moderarea sesiunilor științifice, iar studentul-doctorand Ivan Negară

a prezentat un raport ce a fost înalt apreciat de participanții conferinței.

Evenimentul științific a oferit spațiul necesar pentru crearea noilor relații de colaborare cu membrii altor societăți de hematologie și ai universităților de medicină din țările balcanice, precum și pentru fortificarea parteneriatelor existente.

Conferința a fost organizată de Societatea Română de Hematologie în parteneriat cu Societatea Europeană de Hematologie și Societatea Hematologilor și Transfuziologilor din Republica Moldova.

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

Ziua lucrătorului medical și a farmacistului

18 iunie 2023

Ecaterina Ogorodnicov

Dragi colegi,

Ziua Profesională a Lucrătorului Medical și a Farmacistului oferă prilejul de a ne exprima aprecierea și recunoștința pentru transformarea vocației în profesie, oferind un model de rezistență, profesionalism, empatie, grijă, atenție și răbdare, pasiune și învățare continuă.

În aceste vremuri marcate de crize și provocări, fiecare dintre Dumneavoastră contribuți la bunăstarea oamenilor suferinzi, prin responsabilitate, atitudine grijulie, muncă asiduă și dăruire de sine, urmând cu devotament valorile profesionale și cele umane.

Vă adresăm sincere felicitări și gratitudine pentru munca nobile ce o desfășurați cu multă abnegație, consacrare profesiei și oamenilor. Vă dorim bunăstare, pace și liniște sufletească, împliniri personale și realizări remarcabile în activitate, să fiți apreciați la justa valoare și să primiți satisfacție de la tot ceea ce faceți. Mult curaj, perseverență, verticalitate și, în mod evident, sănătate!

Rector *Emil Ceban*
dr. hab. št. med., profesor universitar

Învingătorii concursului de desene „Medicul – prin ochii unui copil”

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a desemnat învingătorii concursului de desene „Medicul – prin ochii unui copil”, desfășurat în perioada 7 aprilie - 7 iunie 2023. Ceremonia a avut loc în data de 26 iunie, participanții fiind premiați la trei categorii: învățământul primar, gimnazial și liceal, fiecare a câte trei locuri premiante.

La categoria învățământ primar (clasele I-IV), câștigători ai concursului au devenit: Dragoș Danilov, Școala de Arte din s. Coșnița, r-nul Dubăsari – locul I; Artemii Ghemu, Liceul Teoretic „Academician Constantin Sibirski” din or. Chișinău, cu lucra-

elaborarea bannerelor pentru Ziua lucrătorului medical și a farmacistului din acest an.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, prof. Emil Ceban, a remarcat numărul impresionant de participanți la ediția curentă – 565 de elevi, menționând că toate lucrările sunt extraordinar de frumoase, iar copiii au demonstrat capacități artistice deosebite: „Sunteți talentați, iar acest lucru se observă prin desenele voastre, în care ați ilustrat atât de profund și sincer personalitatea Medicului, așa cum ați simțit voi. Vă îndemn să vă dezvoltăți spiritul creativ și să nu vă opriți aici, continuați să perseverați și să deveniți oameni

rea „Îngerii în halate albe” – locul II; Nicoleta Ciubotaru, Școala de Arte Plastice din or. Bălți – locul III.

La categoria învățământ gimnazial (clasele V-IX), pe locul I s-a plasat Iulian Matcovschi, Școala de Arte Plastice din or. Soldănești, cu lucrarea „Cu gândul la sănătate”; pe locul II – Artiom Roșca, Școala de Arte Plastice din or. Cahul, cu lucrarea „Medicii ca eroi ai pământului”; pe locul III – Elizaveta Grușetșcaea, Școala de Arte Plastice „Raisa Cojocaru” din or. Ungheni, cu lucrarea „Medicul este speranța nemuritoare”.

La categoria învățământ liceal (clasele X-XII), locul I i-a revenit Gabrielei Chișcă, Școala de Arte Plastice din or. Soldănești, cu lucrarea „Medicul la strajă”; locul II l-a obținut Lucian Gonța, Școala de Arte Plastice din or. Soldănești, cu lucrarea „Medicul salvator”, și locul III – Melissa Razumas, Centrul de Creație al Copiilor și Adolescenților din or. Căușeni.

Premiul special oferit de către rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” i-a revenit Marinelei Cucos de la Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din or. Bălți.

Ecaterina Ogorodnicov, Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din or. Bălți, a obținut premiul special din partea organizatorilor concursului – Departamentul Comunicare și Relații Publice. Ambele lucrări au servit drept sursă de inspirație la

cu literă mare în domeniul pe care îl veți alege în viitor, iar noi sperăm că veți opta pentru Medicină.”

În finalul ceremoniei de premiere, Efrosinia Mocan, profesoară de arte plastice de la Centrul de Creație al Copiilor și Adolescenților din orașul Căușeni, a exprimat recunoștință administrației Universității pentru organizarea acestui concurs, prin intermediul căruia tinerile talente se pot manifesta. Dascălul a accentuat că „medicina și arta au anumite tangențe, ambele domenii solicitând creativitate, pedantism și pasiune”.

Învingătorii ediției din acest an au fost apreciați cu diplome și produse marca USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru alte 66 de lucrări ale copiilor au fost acordate diplome cu mențiune, iar ceilalți participanți – certificate.

De asemenea, cele mai interesante și ingenioase desene vor fi selectate ca material ilustrativ pentru diverse proiecte: expoziții, bannere, diplome, felicitări ș.a. În toate cazurile va fi respectat dreptul de autor, cu indicarea numelui și prenumelui elevului și a instituției de învățământ.

Transmitem sincere felicitări câștigătorilor și mulțumiri tuturor copiilor pentru participare. Le urăm succese mari la învățătură și în tot ceea ce fac, să crească sănătoși, deștepti și talentați!

Zeci de tineri au devenit pentru o zi studenți la Facultatea de Farmacie

Curioși și nerăbdători, zeci de tineri – elevi din clasele a VIII-XII – au avut oportunitatea să devină pentru o zi studenți la Facultatea de Farmacie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Evenimentul s-a desfășurat în data de 25 martie, fiind organizat în colaborare cu Asociația Studenților Farmaciști din Republica Moldova.

Activitatea a fost deschisă prin întâlnirea potențialilor candidați la studii cu echipa administrativă a Facultății de Farmacie, cadre didactice și actuali studenți. Decanul Nicolae Ciobanu le-a prezentat tinerilor informații generale despre Universitate și oferta educațională pentru anul de studii 2023-2024, le-a vorbit despre programul de studii integrate Farmacie, condițiile de admitere și de trai, viața de student, mobilități academice și activități extracurriculare ș.a. Potențialii studenți farmaciști au aflat și despre oportunitățile de angajare după absolvire în farmacii comunitare și de spital, instituții medicale, întreprinderi de producere și de distribuție a medicamentelor, laboratoare de control al calității medicamentelor, instituții de cercetare etc.

Programul a continuat cu un curs introductiv în farmacognozie și bo-

anică farmaceutică, ulterior, în baza cunoștințelor acumulate, participanții au realizat o lucrare de laborator „Tehnici macro- și microscopice de identificare a plantelor medicinale”. Astfel, tinerii au urmărit la microscop structurile unei plante, apoi au studiat tactil materialul herborizat, astfel încât să identifice cărei specii aparține produsul vegetal.

Vizitând Catedra de tehnologie a medicamentelor, tinerii au realizat un test de dezintegrare a medicamentelor cu ajutorul unui aparat ce imită condițiile fiziologice ale corpului uman, astfel au putut determina calitatea comprimatelor testate.

La Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin” tinerii au rămas uimiți de evoluția domeniului farmaceutic, demonstrat prin intermediul materialului utilizat în practica farmaciștilor

în diferite perioade istorice. Tot aici, ei au aflat despre aspectele sociale, etice și morale ale asistenței farmaceutice și, ca să simtă mai bine rolul unui farmacist, au simulat un dialog la farmacie între specialistul în domeniul medicamentului (farmacist) și un client.

Programul a continuat cu lecția practică „Combinații complexe în analiza chimică”, organizată de Catedra de chimie generală, în cadrul căreia le-au fost demonstrate câteva reacții chimice efectuate cu substanțe lichide și solide, iar elevii au analizat proprietățile acestora.

Ulterior, tinerii au aflat despre etapele de studiu al medicamentelor la Catedra de farmacologie și farmacie clinică, despre realizarea studiilor clinice și medicina bazată pe dovezi.

Programul evenimentului „O zi student la Facultatea de Farmacie” a continuat cu vizite la Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin” și în laboratoare științifice, excursii prin aule și sălile de studii, cantina universitară și Campusul Studențesc – în cămine și la Complexul Sportiv Universitar.

Majoritatea celor care au participat la eveniment ne-au mărturisit că se văd în viitor farmaciști, deoarece domeniul dat oferă multiple oportunități de dezvoltare în carieră.

Sănătate pentru toți

În data de 7 aprilie curent am marcat Ziua Mondială a Sănătății cu genericul Sănătate pentru toți și aniversarea a 75-a de la fondarea Organizației Mondiale a Sănătății (OMS).

Anual, această zi atrage atenția asupra unui subiect specific de sănătate ce îi preocupă pe oamenii din întreaga lume. Având în vedere provocările cu care s-a confruntat societatea la nivel global în ultimii doi ani – pandemia COVID-19 și alte urgențe de sănătate publică, suprapunerea crizelor umanitare și climatice, constrângerile economice și războiul din regiune, în prezent factorii de decizie încearcă să ajusteze politicile în domeniul sănătății publice, astfel încât fiecare persoană să aibă acces la servicii echitabile de asistență medicală.

Sănătatea este un drept fundamental al omului. Fiecare persoană trebuie să aibă acces la servicii de sănătate necesare, fără impedimente și dificultăți financiare. Potrivit datelor OMS, în prezent, 30% din populația globală nu are acces la servicii de sănătate esențiale și circa 2 miliarde de oameni se confruntă cu cheltuieli de sănătate considerabile, cu mult peste nivelul lor de trai. Acest fapt afectează în special oamenii din mediile cele mai vulnerabile.

În acest sens, actorii principali din sănătatea publică și-au propus să ofere protecție financiară și acces la servicii de calitate, să eradicaze sărăcia, să promoveze bunăstarea familiilor și a comunităților, să le protejeze împotriva crizelor de sănătate publică. Pentru realizarea acestor deziderate au fost antrenați specialiști calificați în domeniul sănătății, care oferă servicii de calitate centrate pe oameni, și factori de decizie din fiecare țară responsabili de investirea și asigurarea sistemului public de sănătate. Un accent deosebit s-a pus pe dezvoltarea asistenței medicale primare, care în timp s-a dovedit a fi cea mai eficientă modalitate de a aduce serviciile pentru sănătate și bunăstare cât mai aproape de oameni.

Astfel, în data de 8 aprilie 2023, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină au participat la celebrarea Zilei Mondiale a Sănătății și a aniversării a 75-a de la fondarea OMS – eveniment organizat de Biroul OMS Moldova. Evenimentul s-a desfășurat în Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt” din capitală.

Cadre didactice, medici rezidenți și studenți de la Facultatea de Stomatologie au organizat un workshop privind respectarea igienei orale, demonstrând metodele de periaj dentar, frecvența și durata acestuia, tipurile de periute și paste dentare.

Stomatologii au răspuns la toate întrebările parvenite și au informat publicul larg despre cele mai frecvente cauze ale afecțiunilor orale, metodele de prevenție și îngrijirea dinților la copii, precum și necesitatea efectuării vizitelor regulate la medicul stomatolog pentru întreținerea sănătății orale.

Reprezentanți ai Catedrei de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie au organizat o expoziție de publicații tematice și au distribuit materiale informative pentru public pe tema „Nu există sănătate fără sănătate mintală”, în scopul promovării modului de viață sănătos și oferirii suportului celor interesați: broșuri din seria „Ce trebuie să știi ca părinte”, *sănătatea mintală și starea de bine la locul de muncă*, ghiduri de intervenție în urgențele psihiatrice ș.a.

O echipă de medici de la Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a USMF „Nicolae Testemițanu” a oferit servicii de măsurare a tensiunii arteriale și a glicemiei, precum și recomandări pentru menținerea sănătății populației de diferite vârste.

În contextul celebrării Zilei Mondiale a Sănătății și celor 75 de ani de la fondarea OMS, Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova a fost apreciată de Biroul OMS Moldova cu un Certificat de recunoștință pentru colaborare fructuoasă în promovarea educației pentru

sănătate, a imunității și a modului de viață sănătos în rândul populației din țara noastră.

Pentru rentabilitatea programului la nivel de țară este necesară creșterea finanțării publice pentru sănătate și reducerea costurilor personale. OMS recomandă creșterea „taxelor de sănătate” la tutun, alcool, zahăr adăugat și la combustibilii fosili. Aceste taxe aduc venituri publice atât de necesare în dezvoltarea sistemului de sănătate. Pe de altă parte, în perioada 2023-2030 se estimează un deficit de cca 10 milioane de lucrători în domeniul sănătății la nivel mondial, iar pentru a soluționa această problemă sunt necesare investiții în educație și crearea locurilor de muncă în sectorul sănătății.

Conform studiului *Accesul populației la serviciile de sănătate*, realizat de Biroul Național de Statistică în anul 2022, 81,5% din totalul populației din Republica Moldova dispun de asigurare medicală, inclusiv 49,4% sunt asigurați de către stat, 29,7% achită contribuții lunare, iar 2,4% și-au procurat polița de asigurare obligatorie de asistență medicală pe cont propriu.

Un rol important în acordarea asistenței medicale în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice îl au catedrele și bazele clinice ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Astfel, pe parcursul anului 2022, specialiștii catedrelor au participat la peste 25 de mii de intervenții chirurgicale și au consultat peste 400 mii de pacienți. De asemenea, membrii catedrelor au făcut cca 4500 de gărzi de noapte.

De notat că, pe parcursul anului precedent, acordarea asistenței medicale specializate a fost asigurată de către 505 angajați în cadrul a 95 de clinici universitare de profil terapeutic, chirurgical, pediatic și obstetrical-ginecologic. Activitatea clinică la catedrele de profil terapeutic este realizată de un număr total de 40 397 de persoane – studenți, medici-rezidenți, studenți-doctoranzi, secundari clinici, medici cursanți, angajați ai catedrelor.

În perioada de referință personalul clinicilor universitare a aplicat metode noi de tratament terapeutic, fiind înregistrate 63 de brevete de invenție și inovație. Majoritatea dintre acestea au vizat conduita pacienților cu COVID-19. În același timp, au fost introduse 30 de metode noi de diagnostic și alte 28 de tratamente. De asemenea, în ultimii doi ani, personalul științifico-didactic a elaborat circa 200 de protocoale clinice naționale, dintre care 63 anul trecut, ulterior acestea fiind aplicate în asistența medicală.

Personalul universitar participă la consiliile medicale, la ședințele societăților științifice, conferințe științifico-practice și seminare naționale și internaționale. În același timp, a fost acordată asistență științifico-metodică, prin participarea la 639 de activități în cadrul comisiilor de specialitate ale Ministerului Sănătății, de atestare și de echivalare a actelor de studii postuniversitare obținute peste hotare. Totodată, membrii comunității universitare au abordat problemele de sănătate și au promovat modul de viață sănătos participând la 277 de emisiuni radio și TV pe parcursul anului 2022.

Congresul științific internațional „Marisiensis”

Un grup de studenți din anii II-V de la Facultatea de Medicină nr. 1 au reprezentat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” la Congresul științific internațional pentru studenți, farmaciști și tineri medici „Marisiensis”, desfășurat în perioada 17-21 mai în orașul Târgu Mureș, România.

Manifestarea a inclus o serie de lecții magistrale, ținute de lectori naționali și internaționali, workshop-uri, precum și o platformă on-line pentru publicarea lucrărilor științifice a tinerilor cercetători (<http://actamedicamarisiensis.ro>). Medicinistii noștri și-au prezentat performanțele în cercetare la categoriile e-postere și prezentări orale.

Maria-Magdalena Pojoga, studentă în anul V, a participat cu un studiu retrospectiv cu tema *Cervical screening in the Republic of Moldova*, fiind îndrumată de coordonatorii științifici: Corina Iliadi-Tulbure, conferențiar universitar la Disciplina de obstetrică și ginecologie (DOG), și Diana Valuța, șefa Centrului de referință în colposcopie.

În lucrarea sa *Drug-drug interactions among hypertensive patients*, Irina Boico, studentă în anul IV, a elucidat importanța interacțiunii medicamentelor în cardiologie în rândul pacienților hipertensivi, fiind ghidată de Lucia Mazur-Nicorici, profesor universitar la Disciplina de cardiologie, Departamentul de Medicină Internă (DMI).

Elena Grăjdean, studentă în anul IV, a debutat cu lucrarea „Evaluarea cazurilor de hemoragie post partum în Republica Moldova”, sub îndrumarea coordonatorilor științifici: Corina Iliadi-Tulbure, conf. univ., DOG, și Viorica Coșpormac, conferențiar universitar la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 2.

Sindromul de apnee obstructivă în somn – o patologie rar întâlnită, dar specifică prin manifestarea ei clinică, a reprezentat subiectul de cercetare a Mihaelei Coșpormac, studentă în anul

IV, în lucrarea sa *Utility of Epworth Utility and Stop Bang questionnaires in the diagnosis of obstructive sleep apnea syndrome*. Tânără a fost îndrumată de coordonatorul științific Alexandru Corlăteanu, profesor uni-

La eveniment au participat și studenții: Alina Crăciun, Valeria Samson, Andreea Casian, Victor Grajdean, Cezar Zagorceanu, Dan Goinetchi și Gabriela Scripnic, care au avut posibilitatea de a se informa

versitar, șef al Disciplinei de pneumologie și alergologie, DMI.

Vasile Luchianic, student anul IV, a vorbit despre monitorizarea bolilor cardiovasculare în perioada sarcinii, fiind ghidat de coordonatorii științifici: Corina Iliadi-Tulbure, conf. univ., DOG, și Snejana Vetrilă, conferențiar universitar la Disciplina de cardiologie, DMI.

Necesitatea monitorizării riguroase a tratamentului prescris pacienților cu infecția citomegalovirus a fost subiectul abordat de Vasile Vlad, student în anul IV, care a prezentat posterul cu tema *Efficacy of valganciclovir treatment in patient with cytomegalovirus infection*, fiind ghidat de coordonatorul științific Ludmila Birca, conferențiar universitar la Catedra de boli infecțioase.

despre noi metode de diagnostic și tratament, precum și de a asimila informații utile pentru practica medicală ulterioară.

Congresul „Marisiensis” reprezintă o platformă interactivă pentru lectori și tineri cercetători din România, Republica Moldova și Germania, ce abordează subiecte din medicină, medicină militară, medicină dentară, farmacie, științe și tehnologie.

Manifestarea este organizată anual de Liga Studenților din Târgu Mureș în parteneriat cu Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade”, reunind cadre universitare, studenți și specialiști renumiți din România și de peste hotare.

Medicinistii au participat la Săptămâna Cercetării în Letonia

Un grup de studenți din anii II-VI de la Facultatea de Medicină nr. 1 au reprezentat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” la Săptămâna Cercetării (Research Week), organizată la Universitatea „Pauls Stradiņš” din orașul Riga, Letonia, în perioada 27-31 martie 2023.

dentă în anul V, a prezentat informații suplimentare, relevând faptul că „pacienții care au suferit forme severe de infecție cu virusul SARS-CoV-2 prezintă deficit electrolitic, în special femeile, fapt explicat prin influența componentului estrogenic”. Studenta a fost îndrumată la elaborarea studiului de către conferențiarul universitar

festată în sarcină, dar asociată cu o morbiditate crescută. În acest sens, aceasta a accentuat necesitatea de a decide referitor la momentul oportun și modalitatea optimă pentru naștere.

La rândul său, Cristina Bulat, studentă în anul VI, a vorbit despre *sarcomul Kaposi* – una din cele mai frecvente tumori descrise la pacienții cu infecția HIV, cu evoluție agresivă, ce reprezintă un diagnostic tardiv al infecției HIV, inițierea tardivă a TARV și imposibilitatea creșterii duratei de viață a acestor pacienți”. Cercetarea a fost realizată cu suportul conferențiarului universitar Ina Bistrițchi, Catedra de boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală.

Grupul de autori – studenții Cezar Zagorceanu, anul IV, Olga Morozan, anul V, și Gabriela Scripnic, anul II, s-a referit la sănătatea sexuală și reproducitivă (SSR) printre tineri și necesitatea informării acestora despre rolul pe care îl ocupă în dezvoltarea unui mediu social și educațional prosper: „De la adolescenți și până la tinerii adulți, SSR definește persoana responsabilă care deține cunoștințe temeinice despre metodele de contracepție, riscurile unui contact sexual neprotejat, infecțiile cu transmitere sexuală etc. Iar informarea după principiul de la egal la egal facilitează dezvoltarea unei gândiri echilibrate și ponderate, prevenind posibilele complicații”. Tinerii au fost îndrumați de conferențiarul universitar Corina Iliadi-Tulbure, Disciplina de obstetrică și ginecologie.

O altă participantă, Elena Grajdean, studentă în anul IV, a relatat despre importanța celulelor HeLa, subiect elucidat în circa 75000 de studii, fapt ce a facilitat elaborarea vaccinurilor pentru *papiloma virusul uman*, dar și cercetarea afecțiunilor cromozomiale, a cancerului, precum și cartografierea genelor și studii ce fac referire la pandemia COVID-19.

Viorica Coșpormac de la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 2.

Totodată, Mihaela Coșpormac, studentă în anul IV, s-a referit la *sindromul burnout*, întâlnit printre lucrătorii medicali în perioada COVID-19, ca „rezultat al stresului ocupațional cronic, în pofida implementării unui șir de strategii de protecție și susținere emoțională”. Studenta a accentuat că în timpul pandemiei COVID-19 se remarcă o agravare a simptomelor de ardere profesională și este necesar să fie elaborate mecanisme de protecție printre lucrătorii medicali. Cercetarea respectivă a fost efectuată sub ghidarea conferențiarilor universitari Corina Iliadi-Tulbure, Disciplina de obstetrică și ginecologie, și Viorica Coșpormac, Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 2.

Studenții noștri au evidențiat în lucrările lor și unele patologii rar întâlnite, dar specifice prin manifestarea lor clinică. În baza cazului clinic evaluat, studenta Maria-Magdalena Pojoga s-a referit la *sindromul Guillain-Barre* ca la o complicație rar mani-

Campanie de promovare a sănătății orale

Studenți din anii III și IV de la Facultatea de Stomatologie și cadre didactice de la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică și pedodontie „Ion Lupan”, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, au organizat un flashmob cu prilejul Zilei Mondiale a Sănătății Orale, marcată anual la 20 martie. Aceștia au distribuit trecătorilor produse de igienă orală și pliante informative și au explicat care sunt avantajele unei îngrijiri dentare corecte.

Conferențiarul universitar Elena Stepcu, prodecan la Facultatea de Stomatologie, a remarcat că „o dantură sănătoasă este esențială pentru sănătatea întregului organism la orice vârstă”.

captivante privind igiena orală și diverse cadouri și accesorii de îngrijire dentară.

Activitățile din anul curent s-au desfășurat cu genericul „Măștișorul zămbetelor sănătoase”, deoarece „un zămbet sănătos ajută să ne bucurăm din plin de viață, iar pentru aceasta merită să depunem efort. O igienă orală corectă, vizitele regulate la medicul stomatolog și un stil de viață sănătos ne vor ajuta să ne protejăm sănătatea”, a accentuat Silvia Răilean, șefa Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică și pedodontie „Ion Lupan”.

De asemenea, în scopul prevenirii bolilor dentare, tinerii stomatologi au examinat micii pacienți internați în Clinica „Emilian Coțaga” din cadrul

Pe parcursul lunii martie curent, reprezentanții Facultății de Stomatologie – cadre științifico-didactice, studenți și medici rezidenți, în parteneriat cu Asociația Studenților Stomatologi și Asociația Stomatologilor din Republica Moldova desfășoară o campanie de informare în instituții preșcolare și școlare din țară.

În acest scop, au fost organizate deplasări în grădinițe, gimnazii și licee din: municipiul Chișinău, satele Slobozia-Dușca și Onițcani din raionul Criuleni; Cărbuna și Răzeni din raionul Ialoveni. La întruniri au participat elevi, părinți și pedagogi, care au fost informați despre importanța menținerii unei stări optime a sănătății orale la orice vârstă. În total, peste 990 de copii au beneficiat de lecții

Institutului Mamei și Copilului și în Secția de pediatrie oncologică a Institutului Oncologic.

Prin această activitate, organizații pun accent pe formarea obiceiurilor sănătoase pentru a avea dinți frumoși pe tot parcursul vieții, prin adoptarea măsurilor preventive – o bună igienă orală, controale dentare regulate și prin autocontrolul factorilor de risc ce generează apariția afecțiunilor orale – fumatul, alcoolul, consumul de zahăr etc. Activitățile educaționale și de voluntariat privind sănătatea orală vor continua pe parcursul întregului an.

Ziua Mondială a Sănătății Orale este marcată anual la inițiativa Federației Internaționale Dentare.

Cerc lingvistic dedicat Zilei Internaționale a Asistenților Medicali

Asistența medicală cuprinde o artă, o orientare umanistă, un sentiment pentru valoarea individului – cu acest generic s-a desfășurat o nouă ediție a cercului lingvistic „Arta – medicația sufletului”, organizat de Catedra de limbă română și terminologie medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Evenimentul a avut loc în data de 11 mai 2023, în contextul Zilei Internaționale a Asistenților Medicali.

au rezolvat rebusuri și au participat la un Quiz cu întrebări generale despre asistența medicală.

În context, studenții au remarcat că asistentul medical rămâne întotdeauna un pilon de bază al sistemului sanitar și un partener indispensabil al medicului în realizarea actului medical.

Potrivit Alinei Lopatiuc, asistent universitar la Catedra de limbă română și terminologie medicală, un rol important în ajutorarea persoanelor

Studenții din anul II de la Facultatea de Medicină nr. 1, ghidați de cadrele didactice au venit cu prezentări, postere, scenete și videouri despre asistența medicală din Republica Moldova, dar și din alte țări: România, Italia, Germania, Japonia, China. Medicinistii au organizat concursuri,

aflate în suferință revine asistenților medicali – cei fără de care sistemul medical, ar fi cumva orfan.

În final, studenții au adresat felicitări asistenților medicali, dorindu-le răbdare și perseverență în activitatea desfășurată cu multă responsabilitate și dragoste față de oameni.

Înveșnicirea memoriei profesorului universitar Valentin Topalo

Echipa administrativă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, cadre didactice, discipoli și colegi, studenți și medici rezidenți de la Facultatea de Stomatologie și membri ai familiei au participat la ceremonia de dezvelire a bustului regretatului profesor universitar Valentin Topalo – promotorul chirurgiei oro-maxilo-faciale și al implantologiei orale în Republica Moldova.

În deschiderea evenimentului, care a avut loc în data de 28 aprilie 2023, rectorul Universității Emil Ceban a evidențiat faptul că „întăietatea instituției noastre în țară și vizibilitatea peste hotare este rezultatul muncii cu devotament a tuturor generațiilor de angajați și absolvenți ai Universității. Printre reprezentanții acestora, un loc aparte îi revine profesorului universitar Valentin Topalo. Valoroasa moștenire științifică, ideile și năzuințele sale continuă să trăiască prin discipolii săi, prin membrii Cate-

drei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”.

Decanul Facultății de Stomatologie Oleg Solomon a menționat că profesorul Valentin Topalo a fost o personalitate de valoare pentru stomatologia din Republica Moldova, care a contribuit substanțial la dezvoltarea educației medicale, precum și la îmbunătățirea serviciilor de asistență stomatologică. A fondat o catedră a cărei discipoli demonstrează în conti-

nuare rezultate foarte bune. Farmacie „Gr. T. Popa” Iași, România, a evidențiat că astfel de evenimente pun în valoare persoanele care au ctitorit aceste catedre, facultăți, inclusiv Universitatea, ce are un renume național și internațional.

Profesorul Serghei Șandru, șef al Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, a menționat că este discipolul regretatului profesor, deși nu a avut nicodată tangență cu stomatologia sau chirurgia oro-maxilo-facială: „Timp de 30 de ani am activat împreună cu profesorul Valentin Topalo, zi de zi, în sala de operație. Domnia sa, alături de profesorul Ghereg, mi-au fost asemeni părinților, care m-au îndrumat în activitatea clinică, didactică și cea științifică. Doresc ca toți urmașii profesorului Topalo să-i continue misiunea și să devină mai buni și mai profesioniști”.

Potrivit conf. univ. Dumitru Șirbu, profesorul Topalo a fost ca un părinte pentru toți discipolii săi, care au preluat cele mai frumoase calități de la distinsul savant și a căror datorie este să promoveze în continuare ceea ce a făurit mentorul lor.

Bustul regretatului profesor Valentin Topalo a fost înălțat în fața Clinicii Universitare Stomatologice nr. 2.

În aceeași zi, medici stomatologi din țară, precum și specialiști din România și Israel, s-au întrunit la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în cadrul unei conferințe științifice pentru a aborda subiecte de interes comun privind calitatea și performanța serviciilor medicale, metodele alternative de tratament, implantologia și alte

aspecte ale stomatologiei moderne. Manifestarea științifică, organizată de Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan” din cadrul Facultății de Stomatologie, a fost consacrată iluztrului profesor și savant Valentin Topalo.

Profesorul universitar Olga Cernetchi, prim-prorector pentru activitate didactică, a accentuat dimensiunea personalității Valentin Topalo – savant eminent și profesor ilustru, dar și un Om cu suflet mare: „Discipolii dumnealui, cei pe care i-a inițiat în profesie și le-a trasat cariera profesională, care astăzi au ajuns profesori, șefi de catedră, conferențieri, medici profesioniști – își amintesc cu drag de mentorul lor”. Prim-prorectorul a menționat că l-a cunoscut pe regretatul profesor Topalo, care era foarte responsabil, exigent și principal, împărțind cu generozitate din experiența sa colegilor mai tineri și încercând să-i ajute cu tot ce avea și știa mai bine.

Cu mesaje de omagiu și recunoștință pentru regretatul profesor Valentin Topalo a venit și conferențiarul cercetător Mihail Todiras, care a reprezentat Departamentul Cercetare al USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Mihail

Cojocaru, fost angajat la Catedra de stomatologie ortopedică „Ilarion Postolachi” ș.a.

Conferința comemorativă a continuat cu două sesiuni de comunicări științifice orale, unde au fost abordate actualitățile în domeniul chirurgiei oro-maxilo-faciale și implantologiei orale.

Profesorul universitar Valentin Topalo – doctor habilitat în științe medicale, eminent savant, medic stomatolog și chirurg iscusit – a activat la Alma Mater mai mult de cinci decenii, dintre care peste 15 ani în calitate de șef al Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”.

Savelii Rubașov – fondatorul școlii naționale de chirurgie toracică

Savelii Rubașov este una dintre personalitățile marcante ale comunității științifice medicale, descendente de la Institutul de Medicină nr. 2 din Leningrad, care au stat la baza fondării Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (actualmente Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”), contribuind astfel la scrierea istoriei medicinei autohtone. Renumitul medic chirurg și fondator al școlii chirurgicale toracice în țara noastră a contribuit la înființarea Catedrei de chirurgie facultativă și, ulterior, a condus Catedra de chirurgie operatorie și anatomie topografică.

Savelii Rubașov s-a născut la 2 iunie 1883 în orașul Sankt Petersburg (Rusia), într-o familie de funcționari. A învățat la Gimnaziul din orașul Voronej până în 1901. După absolvirea Facultății de Medicină a Universității Imperiale din Harkov (Ucraina), în 1907 a lucrat ca asistent la Clinica Chirurgică din orașul Harkov, iar ulterior în Moscova (Rusia). Între anii 1910-1914 urmează o serie de stagii științifice în Germania, Austria, Elveția, Franța și Belgia.

În 1912 a susținut teza de doctor în științe medicale cu titlul «Хирургическое лечение эмфиземы легких в связи с ее патогенезом» la Universitatea Imperială din Harkov. În 1917 obține titlul de conferențiar la Catedra de chirurgie a Universității din Harkov. În același timp, în perioada Primului Război Mondial (1914-1918) a activat ca ordinator superior la Spitalul Chirurgical pe Frontul de Vest, iar între anii 1919-1922 – medic-șef al Spitalului Chirurgical din Harkov.

În 1923 își reia activitatea științifico-didactică la Catedra de chirurgie a Universității din Harkov, iar în 1924 îi este conferit titlul de profesor. Ulterior, în anul 1935 îi este acordat titlul de doctor habilitat în științe medicale și titlul de profesor. Își continuă activitatea în calitate de șef al Catedrei de chirurgie în instituțiile de profil medical din orașele Minsk, Belarus (1924-1933), Leningrad (1934-1941), Novosibirsk (1942-1944) și la Institutul de Medicină din Kislovodsk (1944-1945), ultimul fiind înființat cu suportul colectivului de

profesori de la Institutul de Medicină nr. 2 din Leningrad, care a fost transferat la Chișinău, în 1945. În perioada celui de-al Doilea Război Mondial a fost consultant la spitalele din Leningrad și Novosibirsk, iar la Kislovodsk, fiind șef de catedră, a activat și în calitate de chirurg principal la Spitalul Militar.

Imediat după înființarea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, devine primul șef al Catedrei de chirurgie facultativă – singura catedră de profil chirurgical pe atunci, funcție pe care o deține până în anul 1949. Între anii 1950-1955 exercită funcția de șef al Catedrei de chirurgie operatorie și anatomie topografică, devenind unul dintre fondatorii școlii de chirurgie toracică, alături de care au activat conferențiarul și doctorii în științe medicale Idel Lerner și Mihail Șerbacov. Experiența impresionantă acumulată de-a lungul anilor a fost un bun reper pentru ca profesorul Rubașov să fie ales ca reprezentant de bază în mai multe asociații de profil: președinte al Societății Chirurgilor din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, membru al Comitetului organizatoric al Societății Chirurgilor din URSS și al colegiilor de redacție ale revistelor științifice în domeniul chirurgiei la nivel unional. De asemenea, a fost desemnat chirurg principal și oncolog principal al RSSM, precum și conducător al Comitetului de combatere a cancerului al Ministerului Sănătății.

A publicat peste 200 de lucrări

științifice în diverse domenii ale chirurgiei, inclusiv 25 de manuale și monografii. În publicațiile sale științifice a abordat aspecte ale medicinei precum: intervențiile chirurgicale în cazul îmbolnăvirilor cavității abdominale (apendicită, colecistită, pancreatită, ulcer stomacal, hernii), anestezie, chirurgia de campanie (leziuni ale articulațiilor, toracelui, coapselor, infecții rănilor) și urologie (tumori maligne).

Profesorul Rubașov a fost conducător științific la peste 20 de teze de doctor și de doctor habilitat în științe medicale. Printre discipolii săi sunt renumiții chirurghi: V.V. Babuc, I.A. Birilo, I.M. Perelman, I.M. Stelmashonok, P.V. Tremovich, L.G. Shkolnikov, I.A. Majank ș.a.

Pentru merite deosebite în activitatea didactică și științifică, profesorului Rubașov i-a fost conferit titlul onorific „Om emerit în știință și tehnică” al RSSM (1947).

Distinsul savant s-a stins din viață în 1957 și a fost înmormântat la Cimitirul Central din Chișinău.

Menționăm că în Muzeul USMF „Nicolae Testemițanu” se păstrează colecția de obiecte cu valoare istorică și memorială, ce au aparținut profesorului Rubașov, în număr de 742 de exemplare: lucrări științifice, articole, manuscrise, fotografii, documente personale, corespondență, fotografii ș.a. În Muzeu se regăsesc publicațiile sale, printre care: *Macrosomia partialis congenital* (1928); *Хирургия та ортопедия дитячого віку* (1932); *Диагностические ошибки* (1950); *Первые шаги в операционной перевязочной* (1950) etc. De asemenea, colecția include 19 manuscrise: *Лечение хирургических больных, Учебник хирургии для медицинских сестер, Руководство для операционных и перевязочных, Первые шаги в операционной и перевязочной, Сифилис костей, Огнестрельные ранения стопы, Диагностические ошибки при хирургических заболеваниях, Методика преподавания хирургии, Введение в оперативную хирургию* ș.a.

Printre exponatele cu o valoare deosebită sunt distincțiile de stat acordate în perioada celui de-al Doilea Război Mondial – o schiță extrasă

de către medicul Rubașov la o intervenție chirurgicală și 5 radiografii – leziuni cauzate de diverse muniții.

Activitatea multilaterală în sistemul sănătății al distinsului om de știință Savelii Rubașov este remarcată și prin prezența unei donații de publicații medicale din colecția sa personală, păstrată în fondul Bibliotecii Științifice Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu”. Această colecție include publicații din diferite domenii: chirurgie, fiziologie umană, farmacologie, oncologie, patologia sistemului digestiv ș.a. În volumele colecției personale se întâlnesc numeroase autografe ale autorilor, printre care specialiști remarcabili în domeniul medicinei: I.N. Kurlov – medic oftalmolog, doctor în științe medicale; C.A. Blinkin – profesor, doctor în științe medicale; V.V. Kuharcik – pro-

volume. Această ediție a fost prima enciclopedie medicală finalizată, ce oferă cititorilor informații medicale actuale la acea vreme.

Colecția de carte include și prima monografie publicată de către profesorul S. Rubașov cu titlul «Хирургическое лечение эмфиземы легких в связи с ее патогенезом», editată în anul 1912. Lucrarea a fost elaborată în baza tezei de doctor în științe medicale a savantului și este dedicată soției sale – Anna Rubașova, colaborator științific al Academiei de Științe a RSSM, doctor în drept.

Profesorul Savelii Rubașov a avut o contribuție esențială în evoluția medicinei autohtone. Exponatele prezente în Muzeul universitar au o valoare istorică incontestabilă, iar publicațiile din colecția Bibliotecii constituie surse indispensabile și va-

feșor, doctor în științe medicale; A.M. Dîhno – profesor, doctor în științe medicale.

O valoare deosebită prezintă primul volum al Analelor Științifice ale Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (*Труды Кишиневского Государственного Медицинского Института*). De asemenea, parte a colecției este și prima ediție a Marii Enciclopedii Medicale (*Большая Медицинская Энциклопедия*), editată în perioada 1928-1936 în 35 de

lori patrimoniale în studierea medicinei – un veritabil izvor de informație pentru activitatea de cercetare.

Nona Șoroc, șef sector, Colecții Speciale, BȘM, metodist, Muzeul universitar

Augustin Stepanov, bibliotecar principal, Sectorul Colecții Speciale, BȘM, metodist, Muzeul universitar

Galina Zavtur, bibliotecar principal, Secția dezvoltare, organizare și salvagardare colecții, BȘM

Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară – 20 de ani de activitate

Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară (CUAMP) a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a celebrat 20 de ani de activitate. Evenimentul festiv a avut loc în data de 9 iunie 2023, întrunind oficiali, reprezentanți ai instituției noastre, personalul clinicii, studenți, medici rezidenți, parteneri internaționali care au stat la baza fondării clinicii și care continuă să contribuie la dezvoltarea acesteia.

Ceremonia a fost inaugurată de către fondatorul și primul medic-șef al Clinicii – actualmente ministru al Sănătății – Ala Nemerenco, conferențiar universitar, care a administrat instituția medico-sanitară publică timp de 15 ani. Potrivit ministrei, Clinica este ca un „copil al sufletului” Domniei sale, care în prezent a reușit să atingă performanțe nu doar în acordarea asistenței medicale, în procesul de instruire a studenților, rezidenților, medicilor și a asistenților medicali, dar și în implementarea politicilor reformatoare în domeniul asistenței medicale primare, fiind un adevărat „pionier și model în aplicarea lor”.

Profesorul Olga Cernețchi, prim-prorector pentru activitatea didactică la USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că printre punctele forte identificate în activitatea CUAMP

este comunicarea asertivă între medic și pacient, precum și prestarea unui spectru larg de servicii medicale de calitate, aplicarea metodelor contemporane de diagnostic și tratament, dezvoltarea infrastructurii și modernizarea bazei tehnico-materiale, acordarea asistenței medicale primare populației din municipiul Chișinău prin intermediul medicilor de familie și specialiștilor medicali. În toată această perioadă, instituția a reușit să organizeze, să consolideze și să valorifice la maximum potențialul uman, intelectual și material, și să-l pună integral în serviciul pacienților și al viitorilor medici.

Profesorul universitar Grigore Bivol, președinte de onoare al Asociației Medicilor de Familie din RM, a declarat că deschiderea acestei clinici, acum 20 de ani, a salvat medicina de familie din țară. „Inaugurarea acestei clinici ne-a dat forță să mergem înainte, în special pe componenta aspectului practic de formare a medicilor de familie, care ulterior a schimbat și atitudinea medicilor de familie față de profesie și tirajarea medicinei de familie în instituțiile medicale de asistență medicală privată. Grație acestei instituții, expertiză OMS au apreciat Republica Moldova ca model de succes în implementarea medicinei de familie”, a reamintit profesorul Bivol.

Profesorul universitar Ghenadie Curocichin, actualul șef al Catedrei de medicină de familie și președinte al Asociației Medicilor de Familie din RM, a adus mulțumiri conducerii Universității și partenerilor pentru viziunea strategică de a fonda această clinică, exprimând convingerea că

un centru model de asistență medicală primară, reprezentat de cadre medicale profesionale și un act medical de calitate, pentru a asigura procesul de formare practică și teoretică a studenților și medicilor rezidenți, medicilor și asistenților medicali, inclusiv în aplicarea metodelor de instruire.

relațiile de colaborare între catedră și clinică vor continua pentru a implementa lucruri noi și utile sistemului de asistență medicală din țară.

În finalul festivității, medicul-șef al Clinicii Angela Tomacinschi a declarat că instituția pe care o gestionează a avut misiunea strategică de a deveni

„20 de ani de activitate înseamnă multă muncă, dăruire de sine, profesionalism, sacrificiu, mii de consultații și investigații medicale, mii de pacienți tratați și încurajați, copii, părinți și familii fericite. Considerăm că ne îndeplinim cu succes munca și vă asigurăm că vom depu-

ne tot efortul în continuare pentru a oferi servicii de calitate tuturor pacienților noștri. Împreună putem trece peste orice provocare, suntem determinați să consolidăm activitatea Clinicii, deoarece credem ferm în misiunea noastră: să contribuim la îmbunătățirea sănătății populației”, a declarat medicul-șef.

Cu prilejul marcării celor 20 de ani de activitate a Clinicii Universitare de Asistență Medicală Primară, administrația Universității a oferit Diploma de Excelență și Medalia aniversară „75 de ani de Calitate, Excelență, Performanță” dnei Ala Nemerenco, conferențiar universitar, dr. șt. med., pentru merite deosebite și contribuție substanțială la fondarea Clinicii, administrarea serviciilor de înaltă calitate, inclusiv menținerea sănătății studenților și medicilor rezidenți, precum și la fortificarea relațiilor de cooperare internațională cu partenerii de dezvoltare.

De asemenea, în semn de recunoaștere a excelenței în acordarea serviciilor de asistență medicală, mai mulți angajați ai Clinicii au primit diplome de apreciere din partea Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Sănătății, USMF „Nicolae Testemițanu” și Federației Sindicatelor Sănătate.

Profesorul Ioan Coman – Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu”

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” i-a decernat titlul onorific Doctor Honoris Causa profesorului universitar Ioan Coman – doctor în științe medicale, medic chirurg urolog, șef al Clinicii de Urologie la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, România.

Ceremonia a avut loc în data de 9 iunie 2023, în cadrul Congresului al VIII-lea de urologie, dializă și transplant renal din Republica Moldova cu participare internațională, eveniment găzduit de USMF „Nicolae Testemițanu”.

În *Laudatio* rectorul Universității Emil Ceban a menționat că profesorul Ioan Coman este o personalitate notorie a sistemului român de sănătate și pionier chirurgiei urologice laparoscopice și robotice. „Domnia Sa a contribuit substanțial la îmbunătățirea procesului didactic la Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu” prin donațiile de manuale și monografii, inclusiv tratate de urologie, uro-oncologie etc. Important este aportul profesorului Ioan Coman la creșterea potențialului intelectual al Universității, la formarea personalului științifico-didactic de înaltă competență în calitate de consultant științific, referent oficial sau membru al consiliilor științifice specializate de susținere publică a tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale la specialitatea Urologie”, a subliniat rectorul.

Totodată, în susținerea deciziei Senatului a luat cuvântul profesorul universitar Adrian Tănase, șef al Catedrei de urologie și nefrologie chirurgicală, care a remarcat că prof. Ioan Coman este unul dintre specialiștii de vază în urologie din România, recunoscut și apreciat în Europa.

La rândul său, prof. Viorel Jinga, rector al Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București și *Doctor Honoris Causa* al universității noastre, a afirmat: „Ioan Coman este părintele

laparoscopiei în România, reușind de-a lungul carierei sale să opereze peste 50 de mii de pacienți”. Rectorul Jinga a punctat câteva calități ale profesorului Coman: profesionalism, empatie, inteligență emoțională și leadership.

Înaltul titlu i-a fost acordat prof. Ioan Coman pentru rezultate meritorii în promovarea științei și practicii medicale, implementarea metodelor moderne de diagnos-

tic și tratament în diverse patologii urologice, aport semnificativ în formarea și perfecționarea cadrelor științifico-didactice ale Universității și a cadrelor medicale pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova în domeniul urologiei, precum și pentru contribuție substanțială în dezvoltarea relațiilor de cooperare între cele două universități.

Profund emoționat, profesorul Ioan Coman și-a exprimat sentimentul de mândrie pentru faptul că a devenit membru al acestei prestigioase universități frățesti din Chișinău – USMF „Nicolae Testemițanu”: „Pe un om îl poți face fericit dacă îi acorzi atenție, mi s-a acordat atenție cât nu am sperat vreodată și nu doar acum, dar de-a lungul celor peste 20 de ani de carieră”.

În finalul ceremoniei, profesorul Coman a ținut o prelegere captivantă pentru membrii comunității universitare la tema „Școala Clujeană de Urologie – promotor al laparoscopiei și roboticii în chirurgia urologică”.

Patru profesori universitari au devenit membri corespondenți ai AȘM

Patru reprezentanți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost aleși în calitate de membri corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei (AȘM) la Adunarea Generală a instituției academice, care a avut loc în data de 10 martie 2023. Aceștia sunt profesorii universitari și doctorii habilitați în științe medicale: Emil Ceban și Dumitru Sofroni (profilul Medicină generală), Svetlana Șciuca (profilul Pediatrie) și Valeriu Fala (profilul Stomatologie), candidaturile fiind aprobate și propuse pentru concurs de către Secția Științe ale Vieții a AȘM.

În contextul dat, membrii echipei administrative și-au felicitat colegii în cadrul unei întruniri festive pentru acest rezultat binemeritat. „Suntem mândri de faptul că corpul academic al instituției noastre s-a extins cu încă patru membri corespondenți. Acest lucru conferă o reprezentativitate mai înaltă a Universității la AȘM, precum și un grad mai înalt de vizibilitate a USMF „Nicolae Testemițanu”, a accentuat academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare.

La rândul său, profesorul Emil Ceban a subliniat că în spatele acestui titlu stă întregul colectiv al Universității, echipa managerială, Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală și secțiile de profil în care ne dezvoltăm și aplicăm metode inovative de diagnostic și tratament, astfel ca știința să devină parte componentă a procesului de studii, pe lângă activitatea clinică.

În data de 12 iunie 2023, reprezentanții Universității au primit legitimațiile de membru ales al Academiei de Științe a Moldovei. Evenimentul a avut loc în cadrul unei festivități dedicate celor 62 de ani de la fondarea AȘM și 77 de ani de la formarea primelor instituții de cercetare de tip academic.

În aceeași zi, cu prilejul Zilei Academiei de Științe a Moldovei, președintele instituției academice a acordat diplome de grațitudine mai multor cadre științifico-didactice ale USMF „Nicolae Testemițanu”: profesorilor Olga Tagadiuc și Sergiu Ciobanu, și conferențiarului universitar Stela Adăuși.

În prezent, Universitatea are 7 academicieni și 7 membri corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei.

În numele comunității universitare, adresăm felicitări cordiale noilor membri corespondenți ai AȘM pentru obținerea înaltului titlu academic, dorindu-le sănătate și noi performanțe în activitatea de cercetare!

Dr. Fahim Atamni – Visiting Professor al USMF „Nicolae Testemițanu”

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a conferit titlul onorific Visiting Professor dlui Dr. Fahim Atamni, medic stomatolog, specialist în chirurgie orală în Israel și absolvent al Programului de postdoctorat la universitatea noastră.

Diploma ce confirmă înaltul titlu i-a fost înmănată de către rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, în cadrul unei ceremonii – parte a programului Secțiunii Stomatologie a Săptămânii Medicale Balcanice, ediția a 37-a, în data de 9 iunie.

Profesorul Ceban a informat comunitatea medicilor stomatologi despre suportul substanțial al doctorului Fahim Atamni oferit Universității la pregătirea tinerilor specialiști într-un domeniu important – chirurgia oro-maxilo-facială și implantologia orală, și la realizarea cercetărilor științifice ce abordează cele mai stringente și actuale probleme din domeniul stomatologiei. „Apreciam înalt contribuția dlui Atamni în dezvoltarea relațiilor de colaborare și prietenie între universitatea noastră și instituțiile medicale din Israel. Suntem convinși că personalitatea sa elevată și cunoștințele vaste vor aduce plusvaloare comunității noastre academice”, a menționat rectorul.

La rândul său, Dr. Fahim Atamni a declarat că este onorat de înaltul titlu conferit de USMF „Nicolae Testemițanu”: „Îmi exprim deschiderea pentru a fortifica colaborarea cu această prestigioasă universitate și de a-mi împărtăși experiența profesională și științifică cu actualii și viitorii specialiști”.

Între anii 2005-2017, Dr. Fahim Atamni și-a făcut studiile postdoctorale la universitatea noastră sub conducerea profesorului Valentin Topalo, doctor habilitat în științe medicale, fost șef al Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”.

Dr. Atamni este membru al mai multor asociații internaționale, printre care: Asociația Europeană de Osteointegrare, Asociația Israeliană de Implantologie Orală, Asociația Germană de Chirurgie Orală, membru și lector al Asociației Medicilor Dentiști Arabi din Israel ș.a.

24 iunie

Stimați inovatori,

Cu prilejul Zilei inventatorului și raționalizatorului, Vă aducem un omagiu și recunoștință pentru munca titanică depusă în numele inovației și progresului tehnico-științific.

Reprezentați potențialul intelectual și mințile luminate ale acestei lumi, care, prin creativitate și perseverență, generează idei originale, invenții și inovații, contribuind la bunăstarea și dezvoltarea societății moderne și la creșterea economică a țării.

În numele comunității academice a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Vă adresez aale cuvinte de grație și apreciere pentru activitatea prodigioasă de invenție și raționalizare, și pentru toate performanțele înregistrate în domeniul cercetare și inovare. Fie ca spiritul cunoașterii și autodepășirii să vă însoțească mereu, să lansați descoperiri și proiecte noi, propuneri de raționalizare și produse inovative în toate sferile, în special pentru implementarea tehnologiilor avansate în medicină, în scopul îmbunătățirii calității asistenței medicale și farmaceutice.

Vă dorim multă sănătate, pace și prosperitate, împliniri personale și realizări remarcabile în activitatea Dumneavoastră nobile.

La mulți ani prodigioși!

Cu înaltă considerație,

E Ceban

Emil CEBAN,
rector al USMF „Nicolae Testemițanu”,
profesor universitar, dr. hab. șt. med,
membru corespondent al ASM

1,5 milioane de oameni mor de tuberculoză în fiecare an la nivel mondial

În acest an, Zia Mondială de Combatere a Tuberculozei a fost marcată cu sloganul **Da! Putem pune capăt tuberculozei! La etapa actuală, tuberculoza rămâne a fi cel mai mare criminal infecțios din lume, provocând anual decesul a circa unui milion și jumătate de oameni, în special în țările în curs de dezvoltare.**

Această inițiativă vine să inspire speranță și să crească gradul de conștientizare cu privire la necesitatea prevenirii îmbolnăvirii de tuberculoză în societatea noastră, să accelereze eforturile autorităților și factorilor de decizie pentru stoparea epidemiei globale prin adoptarea mai rapidă a noilor recomandări ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS). Totodată, se pune accentul pe dezvoltarea inovațiilor și instituirea unor acțiuni concrete în colaborarea multisectorială pentru combaterea epidemiei de tuberculoză.

În Republica Moldova, tuberculoza rămâne a fi una dintre problemele stringente de sănătate publică. Potrivit OMS, Moldova se regăsește printre cele 18 țări din regiunea europeană în care controlul tuberculozei este prioritar și printre cele 27 de țări ale lumii cu povară înaltă a acestei maladii. În acest sens, Guvernul Republicii Moldova a adoptat anul trecut „Programul național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025”. Prin implementarea acestuia vor fi atinse mai

multe obiective: asigurarea accesului universal la screening sistematic al pacienților și grupurilor cu risc sporit la tuberculoză, inclusiv al copiilor, reducerea incidenței tuberculozei cu 50% și a mortalității cu 75%, comparativ cu anul 2015; majorarea ratei de vindecare în rândul bolnavilor; îmbunătățirea accesului la diagnostic și tratament pentru toți cetățenii ș.a.

Diagnosticul și tratamentul tuberculozei în Republica Moldova este gratuit, iar adresarea la timp pentru asistență medicală și urmarea cu strictețe a tratamentului prescris contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate a pacientului.

Echipa Universității – campioană la armwrestling pentru a cincea oară

Echipa Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a devenit campioană la armwrestling pentru a cincea oară, devansând în clasament cele 23 de cluburi sportive de profil din Republica Moldova, participante la cea de-a VII-a ediție a Campionatului Național de Armwrestling. Competiția s-a desfășurat în data de 11 martie 2023, în incinta Complexului Sportiv Universitar al instituției noastre, sub patronajul Federației Sportive de Armwrestling din Republica Moldova și a Ministerului Educației și Cercetării.

Carafizi, student în anul III; Stanislav Balan, student în anul II; David Davtean, student în anul II, și Fiodor Popșoi, student în anul I – toți fiind de la Facultatea de Medicină nr. 1.

De asemenea, la punctajul obținut de universitatea noastră au contribuit și alți coechipieri – atleți de la licee și colegii, care au aderat la Clubul sportiv al USMF „Nicolae Testemițanu” în calitate de performeri în acest gen de sport.

În baza rezultatelor înregistrate la etapa națională vor fi selectați sportivii care vor participa la Campionatul European și cel Mondial din anul curent.

În total, la competiția acerbă și-au măsurat puterile 273 de sportivi timp de 18 ore. În clasamentul pe echipe, USMF „Nicolae Testemițanu” s-a poziționat pe primul loc, acumulând 274 de puncte și obținând 11 medalii de aur, 8 de argint și 10 de bronz. Locul II l-a revenit Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (237 de puncte) și Locul III – Clubului Sportiv „Titan” (189 de puncte).

Lotul clubului universității noastre a fost reprezentat de către 31 de sportivi: Nicoleta Bodrug, studentă în anul VI la specialitatea Medicină preventivă; Gheorghe Bîrsanu, student în anul III, specialitatea Sănătate publică; Cristian Renta, student în anul IV, Facultatea de Stomatologie; Ion Tripaduș, student în anul III; Victor Antir, student în anul II; Valeriu

De menționat că, în anul curent, fostul absolvent al universității noastre – Daniel Procopciuc (în prezent medic rezident în România) a obținut titlul de Maestru Emerit în Sport la armwrestling, iar Anna Belenciuc, studentă-doctorandă, medic neurolog la Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, și studenta Nicoleta Bodrug (arbitru cu grad senior internațional la armwrestling) s-au învrednicit de titlul de Maestru în Sport la armwrestling.

Echipa de armwrestling a USMF „Nicolae Testemițanu” a ocupat poziția întâi în clasamentele pe echipe la campionatele naționale din anii 2017, 2018, 2020 și câștigătoarea Campionatului Național Universitar la Armwrestling, ediția 2019.

USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit triplă campioană la șah

Echipa de șahiști a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a clasat pe locul I la Campionatul Național Universitar la Șah 2023. Competiția s-a disputat între șase instituții de învățământ superior, mediciniștii înregistrând această performanță pentru al treilea an consecutiv.

Campionii universitari la șah sunt: Iurie Noroc și Daniel Glinca, medici rezidenți în anul IV, Ciprian Rudic, student în anul IV la Facultatea de Medicină nr. 1, și Valentina Rotaru, studentă în anul I la Facultatea de Stomatologie.

„Este cea mai râvnită victorie a USMF „Nicolae Testemițanu” la Campionatul Național de Șah. Reprezentantii Universității au reușit să obțină o victorie categorică în ultimul tur al competiției și să urce pe treapta întâi a podiumului”, a afirmat Iurie Noroc. De asemenea, medicul rezident a menționat că aceasta a fost ultima competiție pentru el și colegul său Daniel Glinca, deoarece în anul curent finalizează studiile în rezidențiat. „Ne-am realizat cu cinste misiunea și

transmitem cu inima deschisă ștafeta tinerilor mediciniști pasionați de șah”, a menționat tânărul medic.

Campionatul Național Universitar la Șah s-a desfășurat în incinta Clubului Republican de Șah și Joc de

În opinia antrenorei Svetlana Miron, membrii echipei noastre au demonstrat calități intelectuale înalte și măiestrie în jocul de șah, fapt ce le-a permis să obțină cel mai bun rezultat.

Dame din orașul Chișinău, în perioada 14-16 martie curent.

Felicitări învingătorilor – promotori fideli ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”!

Performanțe la Campionatul Național Universitar la Triatlon Forță 2023

O echipă de studenți de la USMF „Nicolae Testemițanu” a participat la Campionatul Național Universitar la Triatlon Forță, ediția 2023, măsurându-și forțele la 10 categorii de greutate. Evenimentul, organizat de Federația Moldovenească a Sportului Studențesc și a Veteranilor Sportului în colaborare cu Federația Sportivă de Triatlon din Republica Moldova, a avut loc în data de 11 aprilie la Complexul Sportiv Universitar. Competiția s-a desfășurat la proba individuală și pe echipe.

Mihail Cojocari, arbitru superior la triatlon forță, a remarcat prestanță foarte bună a studenților noștri în competiție, după o pauză de patru ani. Astfel, dintre cei 40 de participanți, 6 mediciniști au reușit să urce pe podium și 8 au acumulat puncte.

Nicoleta Bodrug, căpitanul echipei, studentă în anul VI la acel moment, la specialitatea Medicină preventivă, a menționat că acest eveniment va fi un stimulente suplimentar

pentru promovarea modului de viață sănătos și a încurajat participanții să revină la următoarea competiție cu forțe noi.

La aceste competiții pe locul II

s-au clasat: Cristian Ceban, student în anul II la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria 70 kg, Marius Semionov, student în anul II la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria 80 kg, Cristian Renta, student în anul IV la Facultatea de Stomatologie, categoria 100 kg.

Pe locul III al podiumului au urcat studenții Facultății de Medicină nr. 1: Vasile Rîșpan, anul IV, categoria 90 kg, Ion Tripaduș, anul III, categoria 100 kg, și Victor Antir, anul II, categoria 110 kg.

Iurie Vrabie și Iosif Leanca – studenți la Facultatea de Medicină nr.1 – au obținut mențiune.

Transmitem sincere felicitări mediciniștilor pentru obținerea acestor rezultate remarcabile. Le dorim sănătate, putere și perseverență pentru a înregistra noi performanțe la următoarele campionate!

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ Aurelia PAHOMEA
Cătălina GÎLCA Larisa GRIGORIU Ruxanda TUDOREANU

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:

022 205 235, 022 205 355,
022 237 653

E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com.721
Tiraj 1000 ex.